

katolički list

ZVONIK

GODINA: III

BROJ: 5 (19)

Subotica, svibanj (maj) 1996.

Cijena: 3,00 N. din

NEK SE SILA DUHA TVOG SPUSTI NA SVE NAS

O krićanskoj radosti *** S krunicom u ruci do stote godine života *** Marijin i naš svibanj

Šeste somborske duhovne večeri *** Novi molitvenik "Slava Božja" *** Ajmo u život!

Župa u tihom umiranju *** Što uopće znači "Strah Božji"

O KRŠĆANSKOJ RADOSTI - DUH I DAH RADOSTI -

Dugo već želim napisati nešto o radosti. Radost je znak pravih Kristovih učenika. Konkretni poticaj dobio sam ovih uskrasnih blagdana.

Isusovo uskrsnuće izvor je radosti. "Obradovaše se učenici vidjevši Gospodina" (Iv 20,20). To ozračje radosti prati svako Gospodinovo ukazanje. On je onaj koji svima donosi mir i radost!

Ta radost apostola umnožena je i povećana pošto bijahu "kršteni Duhom Svetim" na dan Pedesetnice. Snagom tog novog Dara kojim ih je obdario Gospodin, oni su razglašavali "veličanstvena djela Božja" svima razumljivim jezikom - jezikom ljubavi. Oni koji su bili svjedoci tog događaja, bili su "izvan sebe i divili se", a bilo je i onih koji su im se podrugivali misleći da su se "slatkog vina ponapili" (usp. Dj 2,1-12).

Duh Sveti je snaga koja stvara u Isusovim učenicima novu radost, KRŠĆANSKU RADOST. Kakva je to radost? Djela apostolska nam je otkrivaju. Zbog smjelog propovijedanja Riječi, apostole proganjaju i bičuju. No, "Oni pak odu ispred Vijeća radosni što bijahu dostojni podnijeti pogrde za Ime. I svaki su dan u Hramu i po kućama neprestance učili i navješćivali Krista, Isusa" (Dj 5,41-42).

Nitko i ništa ne može kršćanima pomutiti unutarnju radost i unutarnji mir, jer to su darovi Uskrslog Gospodina. No, da bismo te darove doista i uživali, moramo surađivati s Duhom Svetim, jer plodovi su Duha: "ljubav, radost, mir, velikodušnost, uslužnost, dobrota, vjernost, dobrota, blagost, uzdržljivost" (Gal 5,22-23).

Gospodin i danas daje "očitovanje Duha na korist" i radost Crkvi i svakom pojedincu u Crkvi. Ovdje bilježim samo jednu radost, koja je očito plod Duha. Jedna žena, koja je krštena na Veliku subotu, rekla mi je: "Šteta što se djeca krste. Oni neće doživjeti to što sam ja doživjela. Ja to ne mogu opisati. Presretna sam!" Naravno da sam joj protumačio zašto se i djeca krste, ali ovo njezino iskustvo je predivno.

Vjerujemo da je i ovaj, 19. broj Zvonika plod Duha. I vjerujemo da će Vam on biti na radost, kao i prijašnji brojevi, kako nam to mnogi rekoše. Mi smo radosni ako Vam je "Zvonik" na radost. I ovim brojem želimo raspirivati "milosni dar" koji Vam je dan - po Duhu Svetom, da biste bili još radosniji. Želimo slaviti Gospodina i zahvaljivati mu za sve radosti. Želimo poticati da sve činite bez mrmljanja i oklijevanja, jer radosno življenje i trpljenje je pravo svjedočanstvo i očitovanje kršćanske radosti.

Sretan Vam blagdan Duhova - sretan Vam BLAGDAN RADOSTI!

Uz srdačan podrav u Duhu ljubavi i radosti, želim svima puno duhovnih užitaka po plodovima Duha Svetoga.

Vaš urednik

NEK SE SILA DUHA TVOG...

Sunčam dušu...

U crkvi se već duže vremena nalazio jedan čovjek. Opazi to svećenik, priđe mu i upita ga:

- Što radiš ovdje tako dugo?

- Ništa, moj oče, odgovori.

- Ali, zašto si onda ovdje? - navaljivao je svećenik.

- Stavio sam svoju dušu na Sunce, pa čekam... - odgovori čovjek.

Nalazimo se u mjesecu kada Crkva slavi blagdan Duha Svetoga.

Molimo Gospodina:

Nek se sila Duha tvog spusti na sve nas! Onom snagom kojom si zapuhao na dan Pedesetnice nad svojim učenicima i učinio ih hrabrim svjedocima i širiteljima Tvoje Radosne vijesti.

Dođi, Duše Sveti, dahni svojom silom i sruši sve što smo gradili bez Tebe.

Skrši i slomi lažne sigurnosti.

Razbudi našu uspavanost.

Okreni naš pogled prema Suncu - prema sebi, jer bez Tebe nema života. Učini i nas svojim svjedocima u našim gradovima i selima, u obiteljima i na radnim mjestima.

Okupi nas u iskrenoj ljubavi i međusobnom poštovanju.

Nauči nas ljubiti onako kako Bog ljubi, jer Ti si lahor nježnosti i ljubavi.

Očisti nas od mržnje i nesloge da od sada u Tebi možemo ljubiti Boga iznad svega, a blišnjega kao samoga sebe.

Udijeli nam dar svoje jakosti da možemo nadvladati svaku kušnju i vršiti volju Očevu i onda kada je teško.

Kada dođu križevi i poteškoće, nauči nas zahvaljivati za sve to...

I nakon molitve, prepustimo se Suncu. Sunce-Duh Sveti će nas oživjeti, kao što sunce oživljava prirodu. On će pretvoriti u stvarnost naše želje izražene u molitvi. I sjaj Sunca odražavat će se s našeg lica. I bit ćemo svjedoci Svjetla, Istine, Ljubavi, Života... I događat će se kao u prvoj Crkvi: Gospodin će danomice kršćanskoj zajednici pridruživati nove spasenike!

S. Silvana Milan

Uređuje: Andrija Kopilović

5. Uskrsna nedjelja - 05.05. 1996.

Dj 6,1-7
I Pt 2,4-9
Iv 14,1-12

**ISUS JE PUT,
ISTINA I ŽIVOT**

Kada Isus sebe naziva Istinom i Životom, poistovjećuje se s Ocem i tako njegov govor biva bogojavljenjski. Svakako kada to Isus govori, učenike začuđuje poistovjećivanje njega s Ocem, te žele čuti razjašnjenje.

Filip se ohrabrio i zamolio "vidjeti Oca". Iskonska čovjekova težnja je vidjeti i susresti Boga. Isus prihvaća izazov i objavljuje Istinu koja duboko zadire u otajstvo Presvetoga Trojstva, a to je: tko je susreo Krista, susreo je i Oca i Duha. Isus je, dakle, Put, Istina i Život. Po tom Putu se dolazi do "vidjenja s Bogom", tj. do pravog susreta u Gospodinu Isusu. Tko ga susretne duhom vjere i u njemu susretne najveće bogojavljenje, taj je spoznao objavlvenu Istinu i zaživio novim životom. Isus je neodoljiv i stoga nam daje u samom susretu upoznavanje i život po Bogu. Zato je neobično važno biti srca spremna, vjerom prihvatiti Krista, u njemu primiti Objavu i zaživjeti milosni život koji On daje. Milosni život nije nešto, nego je samo darivanje Božjega života našoj duši. To je susret osoba i zato se može živjeti obogaćujući jedan drugoga. Ovaj puta On nas.

7. Uskrsna nedjelja - 19.05. 1996.

Dj 1,12-14
I Pt 4,13-16
Iv 17,1-11a

**ISUS JE PROSLAVLJEN
U SVOJIM SLJED-
BENICIMA**

Isus je zdesne Očeve. Izričaj koji je vrlo sadržajan, jer pokazuje pobožanstvenjenje uskrslog Kristovog tijela u slavi samoga Boga. Isus sada, s desne Očeve, vrši velikosvećeničko poslanje, jer nas neprestano zagovara i za nas moli. Odlomak evan-

delja ove nedjelje jest molitva Isusova za učenike koji ostaju u svijetu, ali sa zadatkom da živeći u njemu primimo poslanje da svoju braću upoznaju s Ocem i njegovim poslanikom Isusom Kristom. Tako, zapravo, Isusova nebeska i nedodirljiva slava s desne Očeve prelazi na njegove učenike, udove, Crkvu. Jer život vječni je upoznati Oca i onoga koga je On poslao - Isusa Krista. Stoga je i Crkva pozvana na proslavu Isusovu tako što u svom povijesnom hodu mora biti odsjaj slave njegove. Mora biti vidljivi znak spoznaje Isusa, njegovog načina razmišljanja, govorenja i činjenja. To je zapravo zadatak i svakog pojedinog kršćanina da u svom licu razotkrije, objavi Isusa Krista Spasitelja. I stoga nije pretjerano misliti da je svako kršćansko poslanje, kristovsko poslanje. Isus u ovom odlomku daje naslutiti da za nas stalno kod Oca moli i posreduje, da naše "objavljenje Boga" bude zaštićeno od svega onoga što nije puna istina. I zato je Istina ona koja proslavljuje i Oca i Sina u snazi Duha Svetoga.

6. Uskrsna nedjelja - 12.05. 1996.

Dj 8,5-8.14-17
I Pt 3,15-18
Iv 14,15-21

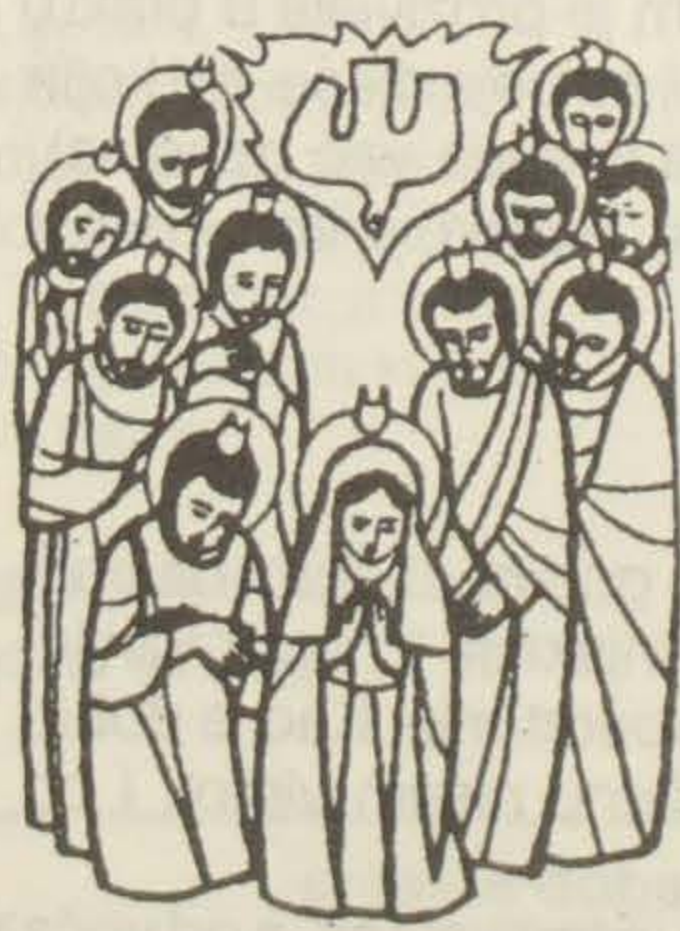

**TKO POZNAJE I VRŠI
ZAPOVIJEDI, TAJ ME
LJUBI**

Riječ zapovijed na prvi pogled zvuči neugodno. Podsjeća nas na nadređenog i podređenog. Na zakonodavca i izvršitelja Zakona. Ali kod Isusa to nije tako. Njegova zapovijed je spasonosni znak po kojemu čovjek vršeći djela njegove preporuke, postiže samo spasenje. To je, dakle, znak po komu se spašava, ali se ta zapovijed i takav znak spasonosno ne mogu činiti ako ne proistječu iz ljubavi i odnosa naše osobe prema osobi Isusa Krista. Stoga je i za Isusa znak prepoznavanja ljubavi naša privrženost njegovoj volji, odnosno njegovim pravilima života. U ovom odlomku Isus moli Oca da nam pošalje Branitelja s neba da bismo mogli "silom odozgo" uvijek biti s njim i On biti s nama. U Duhu Svetom neprestano držimo otvorene oči naše vjere, a On nam svojom milošću osigurava istinski život. Nismo siročad, nego ispunjamo poslanje koje nam je On dao. Po tom znaku ljubavi, tj. vršenju zapovijedi, mi sami postajemo znakom za one koji traže Boga. A ulazimo u otajstvo druženja s Bogom snagom ljubavi kojom Otac ljubi Sina i sve nas u Sinu. I u tom znaku ljubavi On nam se još više očituje i stalno nas prati. Stoga je, kršćanski gledano, zapovijed spasonosni znak vjere, djela i ljubavi.

Duhovi - Pedesetnica, 26.05. 1996.

Dj 2,1-11
I Kor 12,3b.-7.12-13
Iv 20,19-23

**PRIMATE DUHA
SVETOGA**

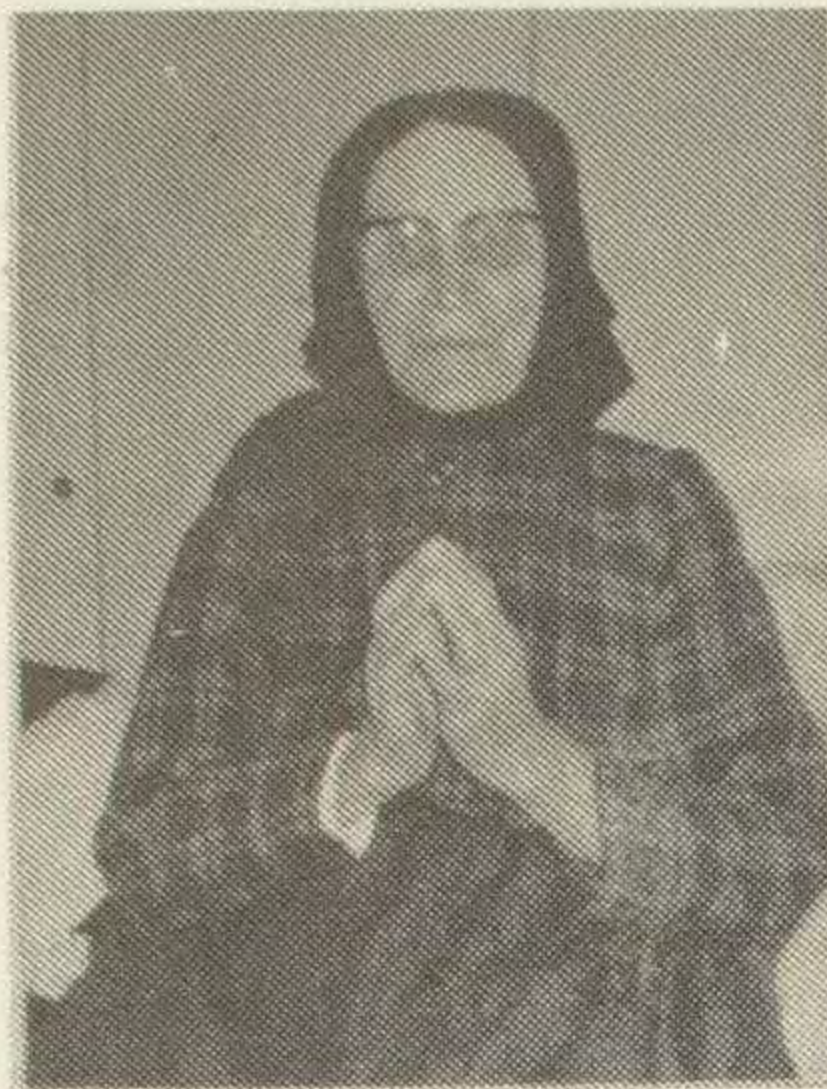
Pedesetnica - pedeseti dan Uskrsa. Ispunjenje i dovršenje uskrsnoga vremena. Jedna od svetkovina s najdubljim sadržajem, kao eho pune djela spasenja i početka djelovanja toga spasenja u povijesnom hodu, tj.

djelo Crkve, preko koje Bog nastavlja spasonosno djelo svoga Sina. Prethodnik primanja punine milosti po trećoj božanskoj osobi, Duhu Svetom jeste mir. Najnježnija osoba Presvetoga Trojstva, govoreći ljudski, jest Duh Sveti. On se očituje najdublje u savjesti i dariva najintimnije u duši. Neshvatljiva istina, od koje zapravo svi živimo, jest upravo činjenica da smo Duhom Svetim u Krista kao trs ukalemljeni i da svakom stabljikom kola ista srčika, koja živi u Ocu i Sinu, kao treća božanska osoba, Neshvatljive li istine, poziva čovjeka da sudjeluje na samom božanskom životu snagom Duha Svetoga koji nam ne daje nešto od svoga, nego nam daje samoga sebe. I tako Crkva biva najviše jedno s Bogom i među sobom, kao što tijelo, makar razni udovi, bivaju objedinjeni dahom Istoga duha, tako je Crkva jedno tijelo, koje diše dahom Svetoga Duha. Taj Duh uništava grijeh za koju su sposobnost dobili i apostoli u prvom događaju Duhova, a događa se do danas u svim udovima njegove Crkve.

S KRUNICOM U RUCI DO STOTE GODINE ŽIVOTA

ANA FARAGO
rođena **VOJNIĆ PURČAR**

Kad ljudi prožive čitav jedan vijek, onda se spontano nameće pitanje: u čemu je tajna tako dugog života? I premda ljudi, pa i sami stogodišnjaci, pokušavaju to protumačiti na različite načine, ipak pravog ljudskog odgovora na to pitanje nema. Kršćani pak na to pitanje odgovaraju jednostavno: Božja volja. Bog je gospodar svakog života. On nam ga po roditeljima dariva, a s ovoga svijeta k sebi poziva svakoga "kad dođe na red", kad On to hoće!

Čila starica, koja je još 9. 10. 1995. godine napunila stotu godinu, živi sada u miru i tišini samostana sestara Kćeri milosrđa u Subotici, Skerlićeva 6. S njom s. Svetislava, koja se zdušno brine i njeguje petnaestak starica, nema posebnih problema. Ona je još na nogama. Može se sama poslužiti, kako se to obično kaže, a sa svojim štapom, voli se prošetati po samostanskim prostorijama i "posjetiti" druge starice, osobito one nepokretne.

Ana, a zvali su je Nanika, se rodila u Starom Žedniku, kao šesto, najstarije dijete u skromnoj obitelji Andrije Vojnić Purčar i Justine Dulić. Dio djetinjstva i mladosti proživjela je u Novom Orahovu. Bila je "lipa divojka". Imala je čak 15 prosaca. Vjenčala se s Belom Farago 1920. godine, s kojim je proživjela u braku, u Starom Žedniku, svega 16 godina. Imali su troje djece, od kojih je živa ostala samo kćerka Giza (a i ona je sada već pokojna). Njezini potomci su unuka Marga i unuk Marko, a ima i dvoje praunučadi Grgura i Mirjanu.

• Nikad bolesna

Htjela je jednog dana, u svojoj 80. godini, i baka Ana poći k liječniku, jer njezine su "komšince" i vršnjakinje to često činile. Javila se ona "doktoru". On ju poslao u laboratoriju. Kad je dobio nalaze rekao je: "Ja još ovako zdravu ženu nisam vidio". I od onda nije više vidjela "doktora".

Nikad nije puno jela mesa. Voljela je "mliko" i sir, a od voća najviše jabuke. Čaša crnog vina dnevno "uvik joj je dobro pasirala".

• Nikad ni s kim nisam bila posvađana

Dala je baka Ana jedno lijepo svjedočanstvo: "Uvik sam se sa svima pazila. Nikad ni s kim nisam bila posvađana". Voljela je svoje unuke Margu i Marka. Oni su od nje išli u školu. Nije se nikad previše uzbuđivala. Ni kad bi joj nešto prigovorili ili kazali. Onda bi se povlačila u svoju kuću, i tako bi sačuvala i svoj duševni mir, a i život u miru s drugima.

• Zemlja i šivenje za skroman život

Ni njezina obitelj, a ni ona sama nije bila nikad bogata. Niti je to ikad posebno željela. Živjela je od osam jutara zemlje i od onoga što je dobila kad je drugima nešto sašila. Ipak je njezin život bio "lip i miran".

• U našoj kući se nikada nije psovalo

Ono čega se baka Ana iz svog djetinjstva rado sjeća je to da se u njihovoj kući nikada nije psovalo. "Kad bi kogod pcovo u našoj kući, mama bi ga oma opomenila. A kad smo je mi dica pitali, šta su oni kazali, uvik bi nam štogod drugo odgovorila, da ne bi ni mislili na pcovku".

• Gospa i sv. Antun su mi najdraži

Baka Ana je uvijek bila, a i sada je, pobožna žena. Dok je mogla, išla je redovito u crkvu i na sakramente ispovijedi i pričesti. I sada se rado ispovijeda i pričešćuje. Najviše je štovala sv. Antuna i Gospu. Krunica joj je najdraža molitva. Krunica joj je stalno u ruci. "Svaki dan izmolim više krunica. Nekad i šest. Molim za sve, a najviše za moju Margu (unuku) i za njezine".

• Stara kao crkva

Kad se ljudi žele nekome narugati, onda mu znaju nekada reći: "Star si ko crkva". U slučaju bake Ane, to ne bi bilo nikakvo rukanje, jer ona je doista stara kao crkva sv. Roka. Naime, rodila se u vrijeme kad je crkva građena. I zato je njezin stoti rođendan proslavljen u crkvi sv. Roka u sklopu jubileja 100. obljetnice crkve. Na svetoj misi je bila prisutna i ona i njezina najuža rodbina, a bila su toga dana i tri krštenja. Zato je župnik spontano novokršćenicima zaželio da dožive 200. obljetnicu crkve, a da je to moguće, prisutnost bake Ane je to jako potvrđivala.

Ako tko iz ovog prikaza može za sebe izvući neki recept, da bi živio 100 godina, neka to slobodno učini.

A.A.

Divlja zvijer

Volim razgovarati s ljudima. Volim kad ne moram žuriti, kad mogu slušati, pitati i odgovarati. Dobro je imati vremena za razgovor.

Pred Uskrs, ove godine, obilazio sam stare i bolesne u župi. Interesantni su susreti. Neki su od zadnjeg susreta ojačali, vedriji su. Drugima je sve teži korak, oči suze... Neki se spremaju na zadnje putovanje ozbiljno, vjernički dostojanstveno.

Pri susretima sa starima posebno mi je jedan bio poticaj za razmišljanje. Razgovrao sam s osamdesetdvo godišnjom staricom. Pitao sam je: "Kako je, kako zdravlje?" Odgovorila je na pitanja. A onda sam pitao i ovo: "Jeste li zadovoljni?" Odgovorila mi je: "Ja ne puštam divlju zvijer u sebe!" Bio sam iznenađen odgovorom. Učinilo mi se da nisam dobro razumio pa sam pitao za razjašnjenje. I dobio sam ga.

U mladim danima majka je sudjelovala na misijskim propovjedima u Tavankutu. Sjeća se kad je misionar divljom zvijeri nazvao NEZADOVOLJSTVO. Od onda joj je jasno da se te opasne zvijeri treba čuvati.

Staricu život nije mazio. Izrodila je dvanaestoro djece. Dosta je pretrpjela, puno proživjela, nešto oćutjela... ali zvijer nije puštala bliže.

I danas ta zvijer šeta našim ulicama. Briše prašinu po polupraznim tvorničkim halama, sjeda za obiteljski stol, zaviruje u novčanik, leže u krevet s nama... Ponekad promjeni šminku, krzno i glas - ali ne prestaje šaputati čovjeku.

Vjerujem u majkino iskustvo. Ne treba je pustiti bliže. Ne treba je slušati.

U kakvom je krznu u tvojoj sredini? Da se nije slučajno pripitomila u "domaću životinju"?

Lazar Novaković

MARIJIN I NAŠ SVIBANJ

Svibanj je, po mnogima, najljepši mjesec u godini. Sva se priroda, ogrijana suncem, budi i cvjeta. Svibanj je rascvjetali mjesec. Mirisavi mjesec...

Dobro je da kršćani dok promatraju cvjetanje prirode osjete želju da im se duša rascvjeta ogrijana suncem Božje milosti. Isus je "Mlado Sucne s visine" koje obasjava svijet, a Duh Sveti kojeg nam je On poslao toplina je pomoću koje naš duhovni život pupa i rascvjetava se te širi oko sebe miomirise novog života i različitih kreposti koji privlače... Takav je bio život prve kršćanske zajednice. (Danomice im se pridruživalo veliko mnoštvo spasenika, kako nas izvješćuju Djela apostolska, usp. 2,41.47).

Prva kršćanska zajednica okupljena oko apostola i Marije "jednodušno postojana u molitvi" iščekivaše silazak Duha Svetoga. U svibnju mjesecu kršćani se diljem svijeta okupljaju u svojim crkvama na SVIBANJSKE POBOŽNOSTI da zajedno s Marijom izmole sebi, svojim obiteljima, Crkvi i cijelom svijetu darove Duha Svetoga, tako potrebne za svakodnevni život i za rast i procvat svoje vjere.

Mariju častimo kao KRALJICU SVIBNJA. Ona je rascvjetala bašta svih kreposti, kako ju divno opisuju Lauretan-

ske litanije. Dok Mariju štujemo kao Kraljicu svibnja i dok njezine oltare kitimo mirisavim proljetnim cvijećem, nemojmo zaboraviti da su najdraže cvijeće Mariji naše čisto srce i naša dobra djela - krepstan život.

Ovoga svibnja Gospine oltare nemojmo samo okititi lijepim cvijećem. I mi se okupljajmo u crkvama i budimo živo cvijeće oko njezinog oltara svaku večer na svibanjskim pobožnostima. Oni, kojima to nije moguće, neka načine "Gospin oltar" (svatko ima bar neku njezinu sliku ili kip) u svojoj kući i neka zajedno, jednodušno mole njezin zagovor, moleći Krunicu, Litanije, čitajući Sveto pismo...

SVIBANJSKA POBOŽNOST:

Bogu na slavu, Gospi na čast,
nama na spas.

Molimo Mariju ovim ili sličnim riječima:

"Presveta Djevice i Majko Božja, Marijo! Gospodo i kraljice naša! Evo nas, Tvojih nevrijednih slugu i službenica koji Te od srca želimo ljubiti. Bacamo se pred Tobom na koljena i danas Te izabiremo za svoju zaštitnicu, posrednicu i Majku. Tebi, ljubljena Majko, prikazujemo danas i zauvijek tijelo i dušu svoju, sve što imamo i jesmo. U Tvoje ruke polažemo svoja srca; Ti ih prikaži svomu božanskomu Sinu Isusu i napuni ih ognjem ljubavi, Ti, Majko lijepe ljubavi.

S ovom žrtvom sjedinjujemo također sve molitve i sva dobra djela ovoga mjeseca i molimo: isprosi nam milost da ovu pobožnost obavimo Bogu na slavu, Tebi na čast, a svojoj ubogoj duši na spasenje. Isprosi nam svojim moćnim zagovorom i ovu milost:

(Ovdje spomeni što zagovorom Gospinim posebno želiš isprositi od Boga).

Pokaži se, blaga Djevice, našom dobrom Majkom i ne odbij nam prošnje. Moli se nama za sve one koji će možda još ovoga mjeseca nanijeti teških uvreda Tvomu božanskom Sinu. Moli za njih da se obrate a moli i za nas da tako provodimo sve dane svoga života da svojim životom omilimo Tvome božanskomu Sinu, te jednom budemo vrijedni da s Tobom u rajskom veselju vječni svibanj uživamo. Amen.

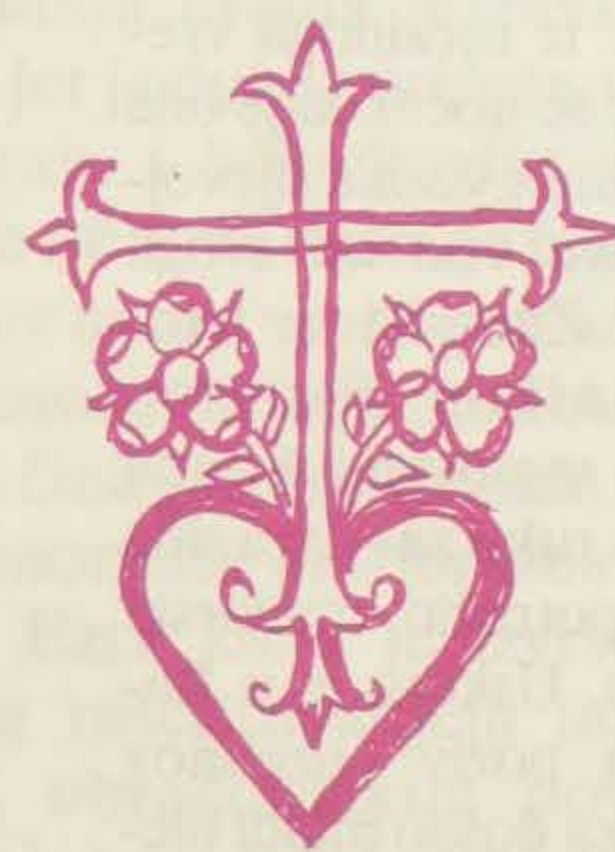
TRI PUTA DIVNA

*Uz uzdah sreće bezmjerne
već ležim do tvojih skuta
ljubeć tvoje oči smjerne,
Marijo, divna tri puta.*

*Blago slazi Duha sila,
svud sa čistih ruku suta
i diže me k tebi mila,
Marijo, divna tri puta.*

*Ništa od mene ne osta,
duh moj u srcu tvom luta,
načas zemlja Nebo posta,
Marijo, divna tri puta.*

Dragan Bošković

SNAGA MAJČINOG ZAGOVORA

Kako je moćan Marijin zagovor svjedoči jedan događaj iz života svetog arškog župnika Ivana Vijaneja.

"Jednog dana neka je gospođa došla Svecu sva zaplakana. On ju je pokušao smiriti, ali je teško išlo. A onda je žena počela pričati.

- Ne, ne trebate, gospođo, pričati. Sve znam o Vama - rekao je Svetac.

Zaplakana gospođa ostala je začuđena. Nije vjerovala kad joj je kazivao o njezinu mužu koji je počinio samoubojstvo, skočivši s mosta u rijeku.

- Ne plačite, gospođo, nije Vaš muž osuđen, nego je spašen. Dok je padao u rijeku, Marija mu je isprosila milost kajanja i obraćenja.

- Velečasni, je li moguće? Pa nije on bio

previše dobar, a rijetko je i u crkvu išao.

- Istina je, odgovori Svetac. Sjećate li se da Vam je svakog prvog svibnja dao ružu da je ponese Gospin?

- Sjećam se, velečasni!

- Ta ga je ruža spasila. Marija mu je zbog jedne ruže bila zahvalna i uvelike mu je uzvratila. Nemojte više plakati. On je spašen.

Eto, koliki je učinak postigla jedna ruža. Darujmo Mariji ovog svibnja puno "ruža". Svaka naša molitva upućena Gospi, a osobito Krunica i njezine Litanije, jesu buket ruža na koje će nam Gospa uzvratiti obilno svojim moćnim zagovorom. Ne pustimo ovu lijepu priliku. Neka ovaj svibanj bude Bogu na slavu, Mariji na čast, a nama na spas - na posvećenje.

Priredio: Andrija Anišić

Uređuje: Stjepan Beretić

7. svibnja

BLAŽENA GIZELA, udovica

(* oko 980. + oko 1060.)

* djevojčica svecima okružena * djevojka željna samostana * žena mladog, tek pokrštenog Stjepana *
 * izuzetna vezilja * majka koja je sahranila i sina i muža * život za pokrštenje mađarskog naroda *
 * strpljiva u žalosti i progonima * pokornica * blažena supruga svetoga kralja * blažena majka svetoga sina *

Gizelini preci

Uz velikog i slavnog muža nerijetko stoji velika, u pravilu manje poznata supruga. Tako je to i s blaženom Gizelom. Svojim je životom i dobrotom Gizela uvelike zadužila svoga muža i svoju djecu. Imala je Gizela dobre korijene. Njezina je prabaka bila sveta Matilda, vrlo naobražena i nadarena žena, latinistica, slikarka minijatura, ali i žena koja je znala izmiriti, majka koja je znala oprostiti. Dobrota Gizeline prabake nije jedini korijen iz kojega je nikla. Gizelin je otac bio bavarski knez Henrik Svadljivac. Mati Gizela joj je bila iz redova burgundskoga plemstva. Njezin brat bio je sveti Henrik II, okrunjen krunom rimskoga cara. Brat Bruno postao je biskup a sestra Brigita opatica u Regensburgu. Rođena je i odrasla u sredini u kojoj se njegovala duhovnost.

Gizelino djevojaštvo

Njezin otac Henrik i mati Gizela učiniše sve da im dijete bude dobro odgojeno. Malu je Gizelu odgajao benediktinac Wolfgang, svetac Katoličke crkve. Na osnovu jedne slike iz njezinoga vremena dade se uočiti da je bila lijepa, nježna i visoka djevojka, za glavu viša od svoga zaručnika. Zanosila se strogim monaškim životom. Htjela je u samostan. A onda je Gizelinu ruku za svoga sina Stjepana potražio mađarski knez Geza. Uskoro je u Bavarsku na poziv Gizelinog oca Henrika došao mladi plemić Stjepan. Prvi susret oca i budućeg zeta bio je presudan. Henriku se dopao budućim zet. Bio je otmjen, uslužan i iskrenog nastupa. Dok je Stjepanov otac Geza kršćanstvo prigrlio samo iz političkih interesa, Stjepan je bio iskreno osvjedočeni kršćanin.

Kraljica Gizela

Gizelina udaja

Henrik je bio oduševljen mladim Stjepanom. Na Stjepana je čekala teška zadaća. Pripravljao se da dovrši pokrštenje svoga mađarskog naroda. Gizela se nije htjela udati. Radije je mislila na samostan. Sveti Adalbert (Bela, Vojtjeh) ju je uspio nagovoriti. Savjetovao je mladoj Gizeli: Bogu bi se više svidalo da svoj život uloži u obraćenje jednog naroda, nego da se povuče u tišinu samostana. Konačno se 996. godine Gizela u Bavarskoj vjenčala sa Stjepanom. U pratnji 300 plemića Gizela je Dunavom stigla u Ostrogon. Vesprim je postao Gizelin grad. Sve je učinila da poljepša svoj grad. Zavoljela je svoju novu domovinu. Ona je podigla vesprimsku katedralu i samostan časnih sestara.

Gizela - kraljica okrunjena od naroda

U Vesprimu je Gizela doživjela radost mađarskoga naroda. Njezin je muž, kralj Stjepan, dobio kraljevsku krunu od samoga Pape. Gizela je postala prvom mađarskom kraljicom. U znak ljubavi i privrženosti svojoj kraljici, narod joj je darovao krunu. Ona je uz svoga muža postala vrlo zauzeta oko pokrštanja mađarskog naroda. Od njezinoga vremena vesprimski biskup je zauvijek ostao ispovjednik mađarske kraljice, a Vesprim se naziva gradom mađarske kraljice. U svome dvoru osnovala je veziljsku školu. Bila je izuzetna vezilja. Četrdeset godina je bila na čelu vesprimske veziljske škole. Njezine su suradnice bile dvorske dame iz Bavarske i Mađarske, ali i koludrice samostana koji je sama osnovala u Vesprimu. Sama je izvezla krunidbeni plašt koji još i danas postoji.

Supruga, majka, udovica i patnica

Bila je uzorna supruga svetoga kralja. Kraljevski par je resilo duboko uzajamno poštovanje, nježno razumijevanje i obazrivost. U obitelji se rodilo troje djece. Dvije kćeri koje su veoma mlade dospjele na kraljevske dvorove, te sin Mirko. Mirka je Gizela odgajala s velikom ljubavlju. Sva se dala na njegov odgoj. Tugovala je za svojim kćerima. S mužem je za svoga sina našla najboljeg odgojitelja u osobi benediktinca i biskupa Gerarda. Mirka je resila izuzetna čistoća i uljudba. Neugasiva se tuga uselila u Gizelinu dušu kad joj je sin 5. studenog 1031. godine poginuo u lovu. Na Veliku Gospu 1038. godine joj umre i muž, Stjepan. Kao mlada žena patila je od čežnje za domovinom. Kao udovica još je više prepatila. Optuživali su je da rasipno dijeli siromasima. Bila je i u tamnici. Njezini životopisci ističu da je svoje tuge i žalovanja podnosila u velikoj strpljivosti. Svoj život je završila kao redovnica u Passauu. Unatoč svojoj poodmakloj dobi, puno je postila čineći veliku pokoru.

Blažena kraljica, majka, udovica i redovnica

Godine 1083. doživio je mađarski narod veliku radost jer je njihov prvi i apostolski kralj Stjepan zajedno sa svojim sinom Mirkom bio proglašen svecem Katoličke crkve. I Gizela je nakon svoje smrti štovana kao svetica. Štuje se kao blaženica Katoličke crkve. Njezino su ime nosile mnoge djevojčice naše Bačke. Resile su se tim imenom zacijelo i radi divne supružničke i materinske duše blažene Gizele. Požrtvovnim samoprijegorom i velikim žrtvama je podupirala apostolska nastojanja svetoga Stjepana u pokrštanju mađarskoga naroda i kao supruga i kao udovica i kao redovnica. Stoga je zacijelo moćna zaštitnica onih majki koje su zabrinute zbog sinova i kćeri nemarnih za kršćanski život.

U mjesecu svibnju slave imendan:

1. Josip, Josipa, Jozefina, Jozefa, Joza, Jeremija, Remija; 2. Eugen, Đeno; 3. Filip, Jakov; 4. Florijan, Cvjetko, Cvijeta, Flora; 5. Maksim; 6. Dominik, Dinko, Nedjeljko, Nedjeljka; 7. Giza, Gizela, Duje, Duško; 8. Marija; 12. Leopold, Leopoldina, Bogdan, Bogdanka; 13. Ema, 14. Matija, Matko; 15. Izidor, Sofija; 16. Ivan; 17. Paško; 19. Celestin, Rajko; 20. Bernardin; 21. Andrija; 23. Željko, Deziderije; 24. Suzana; 26. Filip, Zdenko; 27. Augustin; 30. Ivana, Jovana.

Uređuje: Andrija Kopilović

VELIKI BIBLIJSKI LIKOVI

PROGONSTVO I POVRATAK

EZRA

Biblija u povijesti Izabranoga naroda prikazuje vrlo neobičnu Božju pedagogiju: čudesno vodenje povijesti Izraela. To čudno i čudesno vodstvo započinje već pozivom Abrahama, kojega Bog vodi putem nade "protiv svake nade" kroz nesigurnost u obećanje. Ali, Abraham je do kraja vjeran. Međutim, na počecima pisane povijesti izraelskog naroda, a to je izlazak iz Egipta i čudesni prijelaz preko Crvenoga mora, pokazuje dušu i mentalitet toga Božjega naroda. To je narod "tvrde šije": tvrdoglav, lakovjeran, nepokoran. Makar je ušao u osobni savez s Bogom Jahvom, on je često kroz svoju povijest, ili zbog svoje slabosti, ili zaveden, otpadao od tog saveza. Najupečatljiviji događaj je "zlatno tele". Sklapanje saveza bilo je posve svježe, a Izraelci nisu izdržali ni četrdeset dana izbivanja Mojsijeva iz zajednice i već su skrenuli s pravog puta. Načinili su sebi zlatno tele i tako se

pokušali prilagoditi okolnim narodima. Na taj način su otpali od Saveza i njegovog najvažnijeg predmeta: "Ja sam Gospodin Bog tvoj, nemaj drugih bogova uz mene".

Zbog svoje "tvrde šije" taj narod je sa samih vratiju obećane zemlje vraćen ponovo u pustinju da bi njome još dugo godina lutao i tako izumrla cijela generacija, koja je doživjela izlazak iz Egipta. U obećanu zemlju ušla je samo nekolicina preživjelih i njihovi potomci. Vrlo "teška Božja ruka" upozoravala je taj narod da se s obećanjima i s vjernošću Bogu nije igrati.

Kad su zaživjeli svoju civilizacijsku povijest i prestali biti narod nomada te postali kraljevina, ponosili su se svojim kraljevima, svojim hramom, svojom vjerom i svojom božanskom privilegijom... No, ipak su često puta gotovo svi otpadali od Boga. Vjerni su ostajali samo pojedinci ili malo stado. U tako velikim otpadima Božji je odgovor bio progonstvo, sužanjstvo, izbjeglištvo i rušenje onoga što je njima najsvetije - simbola njihove pripadnosti Bogu, a to je hram. Kao da je Gospodin htio reći da napuštajući hram napušta svoju prisutnost u tom tvrdokornom narodu, makar se kao vjerni Zaručnik, odmah nakon toga "laća božanskoga spasenjskog puta" i vraća svoj narod, nakon obraćenja, na ognjišta obećane zemlje i ponovo očituje svoju prisutnost među njima.

Dvije knjige Staroga zavjeta, koje neki kanonski tekstovi nemaju sačuvane, su knjiga Ezrina i knjiga Nehemijina. Radi se, naime, o sužanjstvu koje se dogodilo za vrijeme velikoga kralja Perzije Nabukodonozora. Čak je zapamćen u povijesti datum tog događaja: 16.03. 597. pr. Kr. To je pad Judejskog

kraljevstva i narod odlazi u sužanjstvo. Grad Jeruzalem pada, hram se ruši i sav narod biva odveden u ropstvo. Ropstvo je gubljenje svih prava i vrlo težak oblik života - bez

imena, bez povijesti, bez mogućnosti živjeti kako svoju nacionalnu, tako i svoju vjersku pripadnost. Postali su jednostavno radna snaga. I to sužanjstvo traje dugo. Tek oko godine 400. pr. Kr. događa se prvi znak koji ukazuje na mogućnost povratka iz sužanjstva. Naime, kralj Kir koji je zauzeo Babilon izdaje dokumenat po kojem je povratak iz progonstva dopušten. Na čelu povratnika stoji Božji čovjek Ezra: bogobojazan, vjeran, pobožan i ugledan. On, unatoč teških progonstava, ostaje uspravan, vjeran i u srcu je sačuvao ne samo vjeru, nego nadu i pouzdanje da je Bog s njima i za njih i u sužanjstvu. To se vidi iz njegovih molitava kojima se obraća Bogu kad kod kralja posreduje slobodu povratka.

Dirljivo je opisan povratak na ruševine sionskog brijega koji je zarastao i djeluje zastrašujuće. Prvo čega se sam Ezra laća jest očišćenje svetoga mjesta na kojem su stajali žrtvenik i hram. I već u proljeće po povratku započinje gradnja drugoga hrama na mjestu onoga kojega je podigao kralj Salomon. Gradnja hrama je prvi zadatak Izraelaca, jer je dokaz prisutnosti Božje upravo hram i bogoštovlje u hramu. Tek nakon obnove hrama i bogoštovlja može se sav narod vratiti i može graditi i raditi, i može živjeti. Međutim, osim vanjskoga čina gradnje hrama, izuzetno je važna moralna preobrazba naroda, koju čini Ezra kada je izvršio popis povratnika raščišćavanjem mješovitih ženidaba, obraćeničkim povratkom vjeri otaca i obnavljanjem Saveza. Ezra, kao voditelj te obnove, čini sve ono što mu Bog nadahnjuje. U svemu tome pomaže mu i surađuje s njim Nehemija.

Nehemija

Nehemija je, naime, jednako tako pozvan i poslan biti posrednikom pod kraljevima Kserksom i Artakserksom. Njih dvojica udruženo vode obnovu u narodu te njegovo moralno podizanje. Dirljivo je čitati odlomak koji opisuje kako dvojica vođa čitaju pro-nađene svitke u ruševinama Jeruzalema; sav je narod briznuo u plač jer su oni zaboravili Božje pismo i njegov sadržaj, pa prava obnova započinje na temelju Božje riječi.

"SIROMAH" U BIBLIJI

Siromasi, na koje često zaboravljaju naše klasične književnosti, zauzimaju u Bibliji vidno mjesto. Hebrejski jezik za siromahe upotrebljava izraze kao što su: ubog, potreban, mršav, kržljiv, prosjak, čovjek ponižen i jadima pohoden...

No, "siromaštvo" o kojem Biblija govori nije samo neki ekonomski i društveni položaj, ono može također biti nutarnje raspoloženje, stav duše! Tako nam Stari zavjet otkriva duhovna bogatstva siromaštva a Novi zavjet prepoznaje u istinskim siromasima povlaštene baštinike kraljevstva Božjega.

Nije Izrael u siromaštvu spontano gledao neki duhovni ideal. Siromaštvo je prije svega zao udes koji treba podnijeti. Stanje je to vrijedno prezira. Na siromaštvo se tako gleda zbog nesavršena poimanja Božje nagrade, po kojem su se materijalna bogatstva smatrala sigurnom plaćom za vjernost Bogu. Međutim, pomalo u svijesti Izraela sazrijeva svijest da ima časnih siromaha, ali i onih koji su takvi zbog nemara i nerada, stoga se lijenost osuđuje kao negativnost koja čovjeka baca u bijedu. I siromaštvo može postati grešnom prigodom, zato je ideal u nekoj zlatnoj sredini: ni siromaštvo ni bogatstvo - uči nas Stari zavjet.

Istina je također, koju Stari zavjet naglašava, da su mnogi siromasi prije svega žrtve sudbine ili ljudske pohlepe. Zato su proroci njihovi stalni zaštitnici i branitelji. Proroci ujedno oštro žigošu sva nasilja i otimačine.

Ponovljeni zakon propisuje i čitav niz karitativnih stavova i društvenih mjera za ublaženje patnje ubogih.

Vapaj ubogih koji dopire do Boga često odjekuje u psalmima. Siromah iz psalama je prijatelj i sluga Jahvin, on se pun pouzdanja zaklanja za Jahvu koga se boji i koga traži. Tu se ne radi samo o materijalnoj bijedi, nego i o poniznosti. "Siromasi Jahvini" su oni koji s pouzdanjem i vjerom, sa "strahom Gospodnjim" mole pomoć od Boga. Oni koji mole i pate s takvim osjećanjima zaslužuju ime "siromaha Jahvinih" i oni su predmet njegove blagonaklone ljubavi.

Donosim sada nekoliko navoda iz Starog zavjeta koji bar donekle ocrtavaju ovo što sam sada izložio prema Rječniku biblijske teologije.

"Bogataš neka ne plaća više niti siromah manje od pola šekela, kad daju prinos Jahvi kao otkup za se" (Izr 30,15).

"Nade li se kod tebe kakav siromah, netko od tvoje braće, u kojem god gradu u zemlji što ti je Jahve, Bog tvoj, dadne, ne budi tvrda srca niti zatvaraj svoje ruke prema svome siromašnome bratu, nego mu širom rastvori svoju ruku i spremno mu daj što mu nedostaje. Čuvaj se da ti se u srcu ne porodi opaka misao... I da prijekim okom pogledaš svoga siromašnog brata i ništa mu ne dadneš. On bi zazvao Jahvu protiv tebe, i grijeh bi bio na tebi. Daj mu rado, a ne da ti srce bude zlovoljno kad mu daješ, jer će te zbog toga blagoslivljati Jahve, Bog tvoj, u svakom poslu tvome i u svakom pothvatu ruku tvojih. Kako siromaha nikad neće nestati iz zemlje, zapovijedam ti: širom otvaraj ruku svoju prema bratu, svome siromahu i potrebitu u zemlji svojoj" (Pnz 15,7-11).

"Jer siromah neće pasti u zaborav zauvijek. Ufanje ubogih neće biti zaludu dovijeka" (Ps 9,19).

"Bolji je siromah koji živi u mudrosti, nego čovjek opakih usana i k tomu bezuman" (Izr 19,1).

"Dražest je čovjekova u dobroti njegovoj, i bolji je siromah od lažljivca" (Izr 19,22).

"Bogataš se i siromah sreću: obojica ih Jahve stvori" (Izr 22,2).

"Nemoj pljačkati siromaha zato što je siromah i ne gazi ubogoga na sudu" (Izr 22,22).

"Bolji je siromah koji živi bezazleno, nego bogataš koji kroči krivim putem" (Izr 28,6).

"Bogat se čovjek čini sebi mudrim, ali će ga razuman siromah raskrinkati" (Izr 28,11).

"Bolji je siromah tijelom zdrav i čio, nego bogataš bolesna tijela" (Sir 30,14).

Priredio: Jakob Pfeifer

KRISTOVO UTJELOVLJENJE

- (Prikaz dokumenta "Nadolaskom trećeg tisućljeća" - 3)

Poslanica Hebrejima donosi dijalog unutar Pre-svetoga Trojstva koji je završio odlukom da započne vrijeme spasenja. Tako je za povijest čovjeka na ovoj zemlji započelo posve novo vrijeme. Čitamo riječ Gospodnju: "Žrtva i prinos ne mile ti se, nego si mi tijelo pripravio... Tada rekoh: 'Evo dolazim!' U svitku knjige piše za mene: vršiti Bože volju tvoju" (Heb 10,5-7).

Prvo vrijeme jest vrijeme stvaranja savršenog Božjeg svijeta, koji je odraz njegove dobrote. Vrhunac tog stvaranja je stvaranje čovjeka koji je odsjaj Božje slave. Čovjek je stvoren kao kruna stvaranja i u njemu je zasjala iskra božanstva. On je, iako stvoren u vremenu, otvoren za vječnost. Dapače, nosi u sebi stalnu potrebu i želju "živjeti vječno", boreći se protiv smrti. **Smrt je čovjeku nametnuta i nije za čovjeka naravna pojava.** Kako god materijalni svijet izranja i uranja u prolaznost, svijet Duha želi živjeti vječno. Stoga je vjera u vječni život baština svih religija.

Zbog grijeha čovjek smrt doživljava kao uništenje, jer se "Zavidnik", tj. davao, napašću usprotivio čovjekovoj bogoobličnosti i naveo ga na prekid s Bogom. Od tog vremena svaki čovjek bez Boga je izgubljen. Kršćanstvo je, pak, jedinstvena objavljena vjera koja govori o spasenju čovjeku. To spasenje započinje utjelovljenjem Sina Božjega: "Riječ tijelom postade i nastani se među nama". To je početak posve novog vremena za cijelo čovječanstvo. Kristovo utjelovljenje jest ulazak u našu povijest, ali je čin poslušnosti i čin poniznosti druge božanske osobe, koja tijelom postaje da bi čovjek po njoj i u njoj dosegao svoju izgubljenu božansku dimenziju.

Nije čudo, dakle, da Papa u spomenutom apostolskom pismu, **Utjelovljenje uzima kao razlog jubileja.** U tom smislu je datum završetka drugog i početak trećeg milenija kršćanstva doista značajan. "Utjelovljenje" označuje drugo vrijeme "novoga stvaranja" koje će biti dovršeno tek u paruziji, tj. Kristovim drugim dolaskom. Kršćanstvo tako broji svoje vrijeme, jer je u tom vremenu data mogućnost da se čovjek ostvaruje u Bogu, koji mu je došao u susret po vječnom Sinu. Zahvaljujući dolasku Boga na zemlju, ljudsko vrijeme, započeto u stvaranju, postiglo je svoju puninu. **"Punina vremena"** je ustvari jedino vječnost, dapače **to je sam Bog.** Uči u "puninu vremena" znači, dakle, dostići svršetak vremena i izaći iz svojih granica da bi se našlo ispunjenje u vječnosti Boga.

Vrijeme koje je nam je sada na raspolaganju, vrijeme je suodgovornosti i suradnje s tim Božjim dolaženjem nama u susret. Tako je i ovo vrijeme JUBILEJA, vrijeme ponude - otajstvenog Božjeg dolaska čovjeku u susret da bi se obnovilo spasenje u čovjeku vjerniku i u svakom čovjeku dobre volje - jer je Krist jedini Spasitelj čovjeka.

M.V.

OSNOVNE ISTINE NAŠE VJERE

O ANĐELIMA

Možda smo već zaboravili za anđele!? Možda smo već zaboravili da i oni postoje? Pa bi anđeli mogli i nas zaboraviti, nas - ljude na zemlji! To bi bila velika nesreća za nas! Što bi bilo s nama kad bismo ostali bez njihove zaštite i pomoći?

Zar i anđeli pripadaju pokladu naše vjere? Zar još uvijek o njima govori i Novi katekizam Katoličke crkve? Mnogi, naime, misle da je vjerovanje u postojanje anđela neka djetinja vjera, nešto što pripada prošlosti ili nekoj tradicionalističkoj vjeri koju je moderno kršćanstvo odbacilo.

Ali nije tako! I ne može biti. Jer, ako čitavo Sveto pismo govori o anđelima, onda ta vjera spada u istine naše vjere. I ne može se odbaciti. Jer, ako ozbiljno uzimamo Sveto pismo kao riječ Božju, onda je jednako istina vjere da postoje čista duhovna bića ili kako ih Biblija naziva - anđelima i slugama Božjim: "Blagoslivljajte Gospodina svi anđeli njegovi, silni krepošću, koji izvršujete riječ njegovu!" (Sv. Mihovil, ulaz. pjesma).

Anđeli su, dakle, sluge i vjesnici Božji, ali su i naši veliki prijatelji i pomoćnici. Budući da "neprestano gledaju lice Oca mojega koji je na nebesima" (Mt 18,1), oni su moćni izvršitelji njegovih naredaba, poslušni riječi njegovoj." (Ps 103,20).

Na pitanje: "Zar i oni pripadaju istinama naše vjere?" - možemo odgovoriti slijedeće: Oni sigurno nisu u središtu naše vjere, kao što nismo ni mi ljudi. Središte naše vjere je tajna Trojedinog Boga i tajna Isusa Krista, pravoga Boga i pravoga čovjeka! Sve drugo dolazi poslije i okreće se oko toga središta, pa i anđeli i sva stvorenja. Ni jedan anđeo neće to osporiti (osim "palog anđela", koji je baš zato pao što je sebe stavio u središte svega) već naprotiv, krasota, dostojanstvo i radost anđela stoji baš u tome što oni za to središte (Boga) žive i čitavim svojim bićem služe Bogu živome i klanjaju se božanskoj tajni Kristovoj.

Tko su zapravo anđeli?

Oni su čisto duhovna stvorenja. Nisu oni ni krilati, ni debeljuškasti dječaci - kako ih često prikazuju umjetnici. Kao duhovna bića oni nemaju tijela. Ali imaju razum i volju; oni su osobna, besmrtna stvorenja. Po savršenstvu nadilaze sva vidljiva stvorenja. O tome svjedoči sjaj njihove slave (vidi Dn 10,9). Ali oni nisu nikakva božanstva, jer su stvorenja!

Sveto pismo zajedno s Predajom jednostavno su u tom da su anđeli duhovna i ne-tjelesna bića a zovu ih obično anđelima. To je vjerska istina (KKC 328). I kao što jedan dio tijela nije sam za sebe i radi sebe, tako ni oni nisu radi sebe. Postojanje anđela je izvjesnost naše vjere i pripada njezinom Životvornom organizmu kao i sve vjerske istine: nauk o čisto duhovnim stvorenjima Božjim životna je pomoć nama. To potvrđuje prije svega cijelo Sveto pismo. Zapravo, ne može se ni zamisliti povijest spasenja bez anđela. Njihova bića su, doduše, za nas puna tajni i nedohvatljiva jer su čisto duhovna. Oni su izvanredno bliski Bogu tako da se u Starom zavjetu Bog objavljuje i govori preko anđela. Slično je i u Novom zavjetu.

Ako otvorimo Bibliju, uvjerit ćemo se da sve tamo od stvaranja svijeta i tijekom cijele povijesti spasenja, anđeli najavljuju i služe ostvarenju božanskog nauma: Oni zatvaraju raj zemaljski nakon iskonskog grijeha (Post 3, 24), oni zaštićuju Lota (Post 19), spašavaju Agar i njezino dijete (Post 21,17), zakon se saopćuje preko anđela (Dj 7,53), oni vode Božji narod (Izl 23,20), najavljuju

rođenja i poslanja (Suci 6,13; Izl 6,6), oni su uz proroke Božje (1 Kr 19,5);...

To su samo neki primjeri iz Biblije. Konačno, anđeo Gabrijel navješćuje rođenje Ivana Krstitelja i rođenje samoga Isusa Krista (Lk 11,26).

Hvalospjev anđela kod Kristova rođenja nije prestao odzvanjati u crkvenoj pohvali: "Slava Bogu na visini i mir ljudima miljenicima Božjim!" (Lk 2,14). Oni zaštićuju Isusa u djetinjstvu (Mt 1,20), oni mu služe u pustinji (Lk 1,12 i Lk 4,11), oni ga krijepe u smrtnoj borbi (Lk 22,44).

Anđeli su i blagovjesnici (Lk 2,10), kad navješćuju vijest o utjelovljenju i uskrsnuću Kristovu (Mk 16,5). Oni će kod ponovnog Kristovog dolaska na Sudnji dan biti prisutni u službi njegova suda: "Kad Sin čovječji dođe u slavi svojoj i svi anđeli njegovi s njime" (Mt 25,31). Anđeli su njegovi jer su stvoreni po njemu i za njega: "U njemu je sve stvoreno, vidljivo i nevidljivo" (Kol 1,16). Njegovi su i stoga što ih on čini glasnicima svoga spasenjskog nauma.

U liturgiji Crkva se sjedinjuje s anđelima pjevajući: "Svet, svet, svet".

Crkva zaziva njihovu pomoć, kao u Rimskom kanonu: "Smjerno te molimo da po rukama anđela..." ili pjevajući na ukopima: "U raj povelj te anđeli". Na poseban način Crkva slavi spomen tzv. arkandela (Mihovila, Gabrijela, Rafaela) i anđela čuvara. Od rođenja do smrti ljudski je život okružen njihovom zaštitom i zagovorom (Mt 18,10, Lk 16,22).

Kad promatramo mnoštvo pojava anđela o kojima govori Biblija (KKC 332-333), onda se moramo čuvati da prebrzo ne zaključimo kako su to "samo" predodžbe i izražajni oblici tadašnjeg poimanja svijeta. I trebali bismo se zapitati nije li - u usporedbi s vjernicima prošlih vremena - naš osjećaj vjere za tu stvarnost otupio!? Otupljenje u vjeri znači i zakržljalog vjere. Valja nam se vratiti izvorištu naše vjere: Svetom pismu i Predaji, da naš kršćanski život opet zaživi snagom Božje riječi i njegova Duha!

"Pored svakog vjernika Isusa Krista stoji anđeo kao čuvar i pastir - da ga vodi u život" - veli Sv. Bazilije, svjedočeći vjeru u anđele koje je Bog dao svakom čovjeku za pratioca. "Poštuj i slušaj glas njegov i ne budi tvrdoglav prema njemu!" - reče Gospodin narodu svome, pa i nama (Izl 13,21).

Sjedinjujući naše glasove s njihovima (slaveći Boga) i naš životni put valja sjedinjavati s njihovim da bismo sigurno stigli do vječnog spasenja.

Antun Miloš, Žednik

"ZAPOUJEDIO JE ANĐELIMA SVOJIM
DA TE ČUVAJU NA SVIM PUTOVIMA TVOJIM!"
(Ps 91,11-13)

Vatikan

OBNOVA SRCA PREDUVJET PRAVE OBNOVE

Sveti Otac je primio delegaciju vlade BiH i nekoliko gradonačelnika iz iste države koji su boravili u Rimu na poziv talijanskog saveza mjernih javnih službi. Papa se prisutnim dužnosnicima obratio na hrvatskom jeziku i podsjetio na već ranije izrečeno geslo: "Oprostiti i moliti oprostjenje".

Među ostalim Papa je naglasio: "Došlo je vrijeme obnove! Naravno, ona nije samo materijalna nego i duhovna. Dapače, bez obnove srca nema prave obnove zgrada, niti društvenih odnosa... Ako to bude volja Božja, nadam se da ću poruku mira ponijeti i u Sarajevo".

Vatikan

NOVA APOSTOLSKA POBUDNICA "POSVEĆENI ŽIVOT"

Prije dvije godine održana je IX. redovita biskupska sinoda na temu: "Posvećeni život i njegovo poslanje u Crkvi i u svijetu". Nova apostolska pobudnica, koja nosi naslov "Posvećeni život", sabire rezultate te sinode. Pobudnica je objelodanjena na Blagovijest ove godine. Posvećeni život je duboko ukorijenjen u samom primjeru Isusa, ali je ujedno dar Boga Oca njegovoj Crkvi po Duhu Svetom. U prvom poglavlju govori se o Presvetom Trojstvu. Drugi dio govori o bratstvu i sestinstvu u Crkvi, a treće poglavlje govori o službi ljubavi u svijetu. Pri kraju pobudnice Papa se obraća mladima, obiteljima i ljudima dobre volje da odvažno gledaju u budućnost jer Duh želi sa svima "izvesti velike stvari".

Zagreb

PRIZNANJE BISKUPU KOMARICI

Banjalučki biskup mons. Franjo Komarica je u Zagrebu krajem ožujka primio priznanje Hrvatskog žrtvoslovnog društva. Ovom prilikom je ujedno najavljeno da će isto društvo predložiti biskupa Komaricu za Nobelovu nagradu za mir. Biskup Komarica dobio je ovo priznanje zbog neustrašivog i ustrajnog svjedočenja posljednjih godina. Svojim primjerom i pozivom pokazao je mnogima odlučnost da valja ostati na svojim ognjištima ili se na njih vratiti. Dr. Zvonimir Šeparović je predajući ovo visoko priznanje biskupu Komarici nazvao biskupa "Svjetionikom svijetu i narodu".

Biskup Komarica je u svojoj zahvali naglasio da za njega ovo priznanje znači trajno zaduženje da se uvijek zlu spremno kaže ne!

Düsseldorf

UZAJAMNO PRIZNAVANJE KRŠTENJA

Jedan sporazum uzajamnog priznavanja krštenja između Nadbiskupija Kölna, Achena, Essena, Münstera i Trieri i Evangelističke crkve u /pokrajini/ Rheinland je 25. ožujka ove godine potpisan u Düsseldorfu. Sporazum o jedinstvu kršćana po krštenju zajedno su izradili predstavnici Katoličke i Evangelističke crkve. Sporazum je rezultat zaključaka sinode Evangelističke crkve u pokrajini Rheinland iz 1993. g. i poziva se na preporuku direktorijuma za izvršenje principa i normi o ekumenizmu Papinskog vijeća za unapređenje jedinstva kršćana od 25. ožujka 1993. godine. Namjera sporazuma je da: u Kristu dano jedinstvo po krštenju jasnije naglasiti a nesuglasice o vrijednosti izvršenja krštenja u budućnosti po mogućnosti isključiti.

Podite dakle i učinite mojim učenicima sve narode krsteći ih u ime Oca i Sina i Duha Svetoga i učeći ih čuvati sve što sam vam zapovjedio!

(Mt 28, 19-20)

Zagreb

AKADEMIJA U ČAST DVA BRATA TEOLOGA

Na Jordanovcu u Zagrebu već dugi niz godina djeluju isusovci. Tu je smješten Filozofski fakultet i Teološki institut Družbe Isusove. Kroz ovaj zavod i učilište prošli su mnogi naši mladi svećenici. Među značajnije profesore ubrajaju se dr. Predrag i dr. Miljenko Belić. Ova dvojica braće žive i rade kao profesori na filozofiji i teologiji dugi niz godina. Rodom su iz Đakova. U mladim godinama stupaju u Družbu Isusovu i sve svoje sposobnosti posvećuju radu u ovoj zajednici. Obojica svečara isticala su se svojom neograničenom marljivošću i požrtvovnošću.

O. Predrag je istaknuti poznavalac domaće i svjetske crkvene povijesti i služi se mnogim stranim jezicima. Svojom skromnošću i dinamikom predavanja znao je animirati slušatelje. O. Predrag je zauzeti ekumenski djelatnik kroz sve godine svog svećeništva.

O. Miljenko je doktorirao iz Mariologije, ali je najviše truda proveo kao istaknuti i marljivi profesor filozofije.

Uredništvo našeg Lista pridružuje se čestitkama svečarima.

Beograd

"HUMANITARNA POMOĆ NA KRAJU CARITAS NA POČETKU"

U Beogradu je 23. i 24. travnja ove godine održan seminar za djelatnike biskupijskih Caritas na području Jugoslavije. Organizator seminara je bio direktor Caritas Jugoslavije g. Ante Pećar, a voditelj g. Walter E. Laetsch iz Švicarske. Na seminaru su sudjelovali predstavnici svih biskupija iz Srbije i Crne Gore. Nije bio predstavnik Katorske biskupije jer je u njih priprema oko posvete novog biskupa.

U dvodnevnom radu raspravljalo se o najvažnijim oblicima karitativne djelatnosti u nas. Svako područje ima svoje specifičnosti i na njih se treba odgovoriti. Izražena je potreba da se pri svim župama, gdje to još djeluje, osnuju odjeli Caritas. Ljude je potrebno odgajati da vide potrebe drugoga i da spremno pomažu drugome. Mi smo skloni čekati da nama drugi pomogne, a mi bismo trebali drugome pomoći. Svatko može pomoći drugome. Oblici pomoći su mnogobrojni: razgovori, posjeti, molitve, zahvalnost, sakupljanje odjela i hrane, dijeljenje onoga što imam s drugim...

Ovaj skup pohodio je i g. Slobodan Karanović, sekretar savezne Komisije za odnose s vjerskim zajednicama.

Iskustvo ovog susreta bilo je za sve sudionike veliko obogaćenje.

Djelatnici biskupijskih Caritas

"Spavala sam i sanjala da je život sama radost;
Probudila sam se i spoznala da je život služenje;
Služila sam pa sam osjetila da je služenje radost."

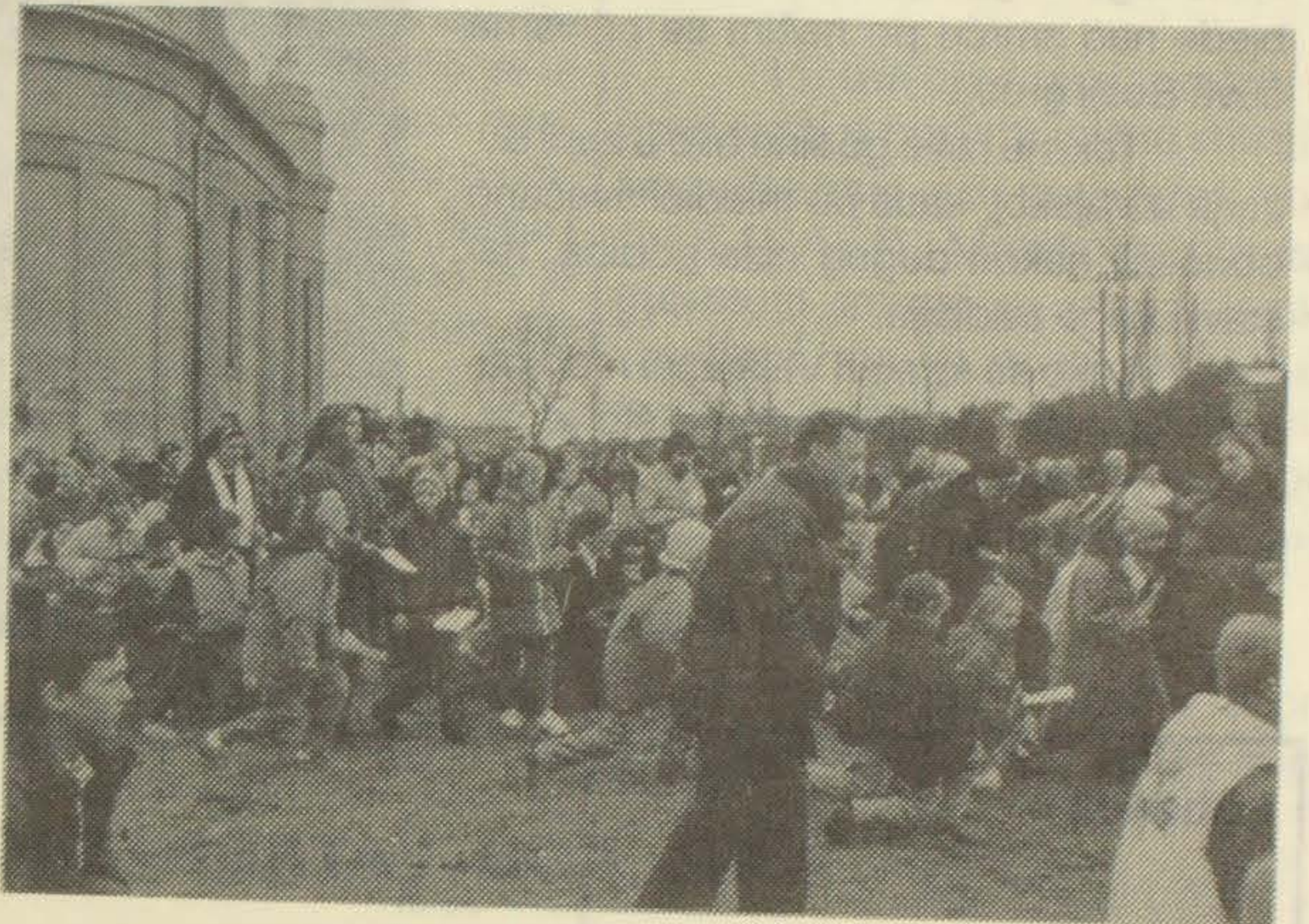
Majka Terezija iz Kalkute

Vijesti priredio: F. Ivanković

I ONI MOGU NOSITI KRIŽ

Ove je godine lijepo vrijeme pratilo djecu Subotice i okolnih mjesta na njihovom križnom putu u nedjelju, 24. III. Došlo je toliko djece da ih se nije moglo prebrojati. Po slobodnoj procjeni bilo je oko 500 djece, a i mnogo odraslih osoba tako da je svake godine dječji križni put sve privlačniji.

Župnik mons. Bela Stantić je u uvodnom govoru pozvao naše najmlađe da i sami pomognu nositi veliki drveni križ pa je mnogo dječaka stajalo u redu za nošenje križa. Mnoga su djeca u svojim rukama imala križeve koje su sami izradili i nosili ih do zadnje postaje križnoga puta.

Gospodin župnik se na kraju ove pobožnosti obratio djeci poučnim riječima, ali je njegova propovijed prerasla u pravi razgovor s djecom čiju će poruku, nadam se, nositi u srcu.

Katarina Č.

*****

Tavankut - Bikovo

BILO JE PRELIJEPO I NEZABORAVNO!

U nedjelju, 21. 04. ove godine djeca i mladi Bikova bili su u uzvratnoj posjeti Tavankučanima. Svima je bilo prelijepo. To je zajednička ocjena svih: i gostiju i domaćina.

Cijeli je dan bio ispunjen bogatim programom. Druženje je počelo misnim slavljem koje su predvodili Bikovčani na čelu sa svojim župnikom, nakon čega su domaćini ugodili svoje goste u svojim domovima i kod župnika. Poslijepodne su se nadigravale momčadi u nogometu, a zatim je bio bogat i zanimljiv program u Kulturno-prosvjetnom domu Tavankuta. U njemu su sudjelovala djeca i mladi iz obje župe. Tu se šalilo, pjevalo, sviralo, igralo. Bilo je veselo i razigrano.

Ovom prilikom želimo se iskreno zahvaliti domaćinima koji su ugostili Bikovčane, a posebno velečasnom Antunu i časnoj sestri Beati, koji su organizirali i priredili izvanredan ugođaj djeci, mladima i vozačima naše župe. Tako su ovaj dan pretvorili u nezaboravan doživljaj.

Najiskrenija hvala svima uz pozdrav

Silvije, Marine i Margice

Vajska

ČUVARI BOŽJEG GROBA

Na Veliki Petak, kada je Gospodinovo tijelo položeno u grob, vojnici su postavili stražu kako nitko ne bi "UKRAO" Isusovo tijelo. Grijeh svakako nije mogao pobijediti, već LJUBAV.

Crkva se s radošću ali i ponosom sjeća toga događaja. U znak Kristove pobjede nad smrću po našim se crkvama čuva Božji grob.

Tako je i ove godine bilo u župi Sv. Jurja u Vajskoj, kada su mladići svečano obučeni, nakon dugog niza godina, postavili lijepu tradiciju.

Tako su se stari Vajštanci rado prisjetili, a mladi se divili onome što je nekada ovu župu pored ostalog činilo duhovno živom i jakom.

Josip Kujundžić

Subotica

USKRŠNJI KONCERT KATEDRALNOG ZBORA "ALBE VIDAKOVIĆ"

U ozračju uskršnjih blagdana, da obogati naš duhovni život, katedralni zbor "Albe Vidaković" priredio je svoj tradicionalni uskršnji koncert u katedrali-bazilici sv. Terezije 14. IV s početkom u 19 sati.

U prvom dijelu koncerta uz pratnju Silvane Bilinc-Žigmanov zbor je pjevao kompozicije koje su nam ostavili Mato Leščan, Milan Asić, Albe Vidaković, Lányi Ernő, o. Fortunat Pintarić, Margita Cetinić i Benedeto Marcello.

Kako vidimo, zastupljeni su naši i strani kompozitori pa je program koncerta bio bogat i raznovrstan.

Drugi dio koncerta bio je ugodno iznenađenje jer su sve kompozicije bile izvedene uz pratnju mladih članova Subotičkog tamburaškog orkestra, koje je uvježbao Stipan Jaramazović. On je ujedno napisao i aranžmane za tamburaški orkestar.

U drugom dijelu koncerta izvedena je kompozicija W. F. Händela "Raduj se, Majko Kraljice" i iz stare zbirke "Cithara octochorda" dvije poznate uskršne pjesme "Uskršnu Isus doista" i "Pjevaj hvale, Magdaleno", zatim šansona "Ta svjetla", pjesma o. Ive Perana "Slavimo te, Bože" i na kraju "Kraljice neba, raduj se".

Uz tamburaški orkestar pojedine pjesme su pratili učenici subotičke muzičke škole Nikola Jaramazović i Petar Kopunović - violine, Marija Pečerić i Marijana Mandić - flaute, Marijana Brear - oboa i Biljana Kujundžić - violončelo.

Pjevanje zbora i cjelokupna muzička pratnja izvedena je pod ravnanjem s. Mirjam Pandžić.

Koncerti katedralnog zbora "Albe Vidaković" postali su sastavni dio kulturnog života u Subotici, a da je dobro prihvaćen dokazuje mnogobrojna publika koja je ispunila katedralu.

Alojzije Stantić

Bela Gabrić

Subotica

KRIŽ KOD VATROGASACA

Ponovo ponosno stoji stari križ na prvotnom mjestu, na uglu Maksima Gorkog i Palmotićeve (kod vatrogasaca), postavljen i posvećen daleke 1857. godine. Ponosno stoji na očigled onih koji dolaze u naš grad tim pravcem, a naročito žiteljima našeg grada i okolice koji su se s njim saživjeli i bili njegovi štovaoci.

Ovaj križ je u noći 19.-20. III 1990. u saobraćajnom udesu porušen, razlupan na sitne dijelove i ostao je u takvom stanju najviše zbog nemara ondašnjih nadležnih.

Trebalo je dugo čekati da bi tek sadašnje rukovodstvo naše općine razumijevanjem i punom novčanom pomoći taj križ obnovilo i postavilo na staro mjesto.

Nanovo ga je blagoslovio katedralni župnik preč. Stjepan Bertić 29. ožujka (marta) ove godine uoči Cvjetnice u nazočnosti lijepog broja vjernika.

I ovaj je križ, kao i mnogi drugi koji su podignuti uz putove, simbol i podsjetnik svima onima koji prolaze i putuju, a svima nama ponos što smo svi otkupljeni križem koji je prije Isusa bio samo sablazan.

Subotica - Sv. Rok

POLIVAČI KAO NEKAD

Na uskršnji ponedjeljak mladi župe sv. Roka priredili su pored crkve izuzetan ugođaj za vjernike.

Prema tekstu Cecilije Milanković izveden je igrokaz "POLIVAČI", stari narodni bunjevački običaj polivanja i darivanja za Uskrs, koji je objavljen u uskršnjem broju Zvonika i tako otrgnut od zaborava.

Nakon mise u karucama su stigli polivači svečano obučeni uz pratnju tamburaša. Dočekali su ih bačo i nana sa svojim curama, naravno svi u divnim narodnim nošnjama.

Bilo je tu kićenja, šarenih jaja i narandži, a igralo se i pjevalo kako to naši Bunjevci najbolje znaju. Bilo je smijeha i veselja jer je običaj polivanja pun iznenađenja. Djevojke su momke darivale šarenim jajima i narandžama, a bačo ih je počastio svojim vinom. Bilo je finih parfema, ali osim "glumica" bile su polivene i cure i nane u publici - mnogi su zaigrali bunjevačke igre uz tamburaše.

Igra bi se vjerojatno i odužila ali polivači moraju dalje jer ih još mnoge cure i nane čekaju. Ipak, dan je dugačak...

K.Č.

Subotica

MLADI U GERONTOLOŠKOM CENTRU

Po drugi put ove godine mladi župe sv. Roka posjetili su stare i bolesne u Gerontološkom centru. Prvi susret sa starima bio je povodom Božića kada su mnogi pitali kada će opet doći.

15. travnja (aprila) mladi su opet došli u posjetu našim starijim sugrađanima, ovaj put s igrokomom "POLIVAČI". Muzikom, igrom i pjesmom mnogi su stari bili razveseljeni, mnogi su zaigrali... Bilo je i kolača, šarenih jaja i parfema... Pravi ugođaj! A naši su mali polivači polivali i po nekoliko puta nane, a cure su kitile baće.

Već je pao dogovor o ponovnom susretu koji će biti u ljeto.

K.Č.

Tavankut

POČETAK PROSLAVE JUBILEJA HKPD "MATIJA GUBEC"

Tavankut je u subotu, 13. 04. 1996. godine u svom Domu kulture imao vrlo lijepu priredbu. Brojni članovi, gosti i uzvanici prisustovali su svečanoj akademiji koja je označila početak obilježavanja jubileja 50 godina postojanja i rada Hrvatskog kulturno-prosvjetnog društva "Matija Gubec", koje su davne 1946. godine osnovali tavankutski učitelji Ivan Prčić Gospodar i Većeslav Omahen.

Prije akademije otvorena je izložba slika i slika od slame iz zbirke Društva. Također su pokazana razna odlikovanja, zastavice i fotografije iz povijesti Društva.

Nakon otvaranja izložbe počela je svečana akademija koju je otvorio predsjednik Društva Branko Ištvančić.

Mješoviti zbor Društva pod ravnanjem Nele Skenderović otpjevao je kompozicije "Ave Maria" Jacoba Arcaldelta i "Giem Dich zufrieden und sei stille" J.S. Bacha.

Poslije nastupa zbora predsjednik Branko Ištvančić je održao pozdravni govor u kojem je naglasio naravno radost kod sviju ljudi koji slave, što osobito ima vrijediti za one koji su na putu stvaranja dugom 50 godina mukotržno čuvali i njegovali vlastitu kulturnu baštinu u duhu ljudskog dostojanstva.

U ovim se trenucima ne smije zaboraviti ni ono što čovjeka u takvom stvaranju sputava i boli. "Treba se sjetiti brojnih ljudi koji su u tom radu "Matije Gupca" sudjelovali."

Svoj govor predsjednik je završio mislima Vojislava Sekelja, koje je on napisao u povodu 50. obljetnice HKPD "Matije Gubec":

"Teškoća je izazov, izvan nezadovoljstva, koja omogućuje sumnji da puninom ljepote dođe do istine. Mali narod kroz radost svoje veličine u stvaralaštvu ostvaruje sebe, kao što se pijesak u lozi oplemenjuje".

Od gostiju prvi je slavljenuku, uz vrlo lijep dar od umjetničke keramike, uputio pozdrav i čestitke gradonačelnik Subotice József Kasza. On je rekao da je teškoća izazov, ali je našoj sredini od takvih izazova "pripalo" dosta. No, to većinu nas nije odvratilo do nastojanja da gradimo bolje sutra.

Dr Zvonimir Marković, predstojnik Ureda Republike Hrvatske u Beogradu, u svojem obraćanju je izrazio radost što može biti skupa s Tavankučanima na ovome slavlju i izrazio je nadu da će ovo Društvo s još većim koracima moći ići naprijed, jer je izdržalo sve poteškoće do sada. Dopred-

sjednica Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini Stanka Kujundžić svoj pozdrav je završila mišlju: "Bogat je onaj narod koji ima i čuva svoje, a poštiva tuđe".

Skup su također pozdravili vlč. Andrija Kopilović, predsjedavajući Predsjedništva Instituta "Ivan Antunović"; Bela Ivković, predsjednik HKC "Bunjevačko kolo", Vita Grunčić, predsjednica "Matice bunjevačke" i Tugomir Petrekanić, predsjednik KUD "Bratstvo" iz Ljutova.

Zatim je dopredsjednica HKPD "Matija Gubec" Jozefa Skenderović pročitala predavanje o povijesti Društva u kojem je iznijela najznačajnije događaje i spomenula najistaknutije članove u radu tokom svih proteklih godina.

Folklorna sekcija izvela je vrlo lijepu i dopadljivu koreografiju "Momačko kolo" u postavci Davora Dulića.

Na kraju je predsjednik Branko Ištvančić iznio plan proslave ovog jubileja do kraja godine, a zatim je pozvao goste na prijateljsko druženje u prostorijama Društva.

Ivan Kojin

Subotica

Uređuje: o. Ante Stantić, karmelićanin - vicepostulator

GODIŠNJA SKUPŠTINA DOBROTVORNE ZAJEDNICE "AMOR VINCIT"

Sveta misa zahvalnica u povodu godišnje skupštine održana je 19.IV. u katedrali sv. Terezije, u 18 sati.

Nakon toga skupština je nastavljena u Katoličkom krugu. Na početku je svoje pozdrave skupštini uputila gđa Stanka Kujundžić izražavajući zadovoljstvo kao predstavnik grada što je osnivač DZ "Amor vincit" i "Kola srpskih sestara".

Skupštinu je pozdravio i predstavnik VOX HUMANE želeći i dalje uspjeh i dobru suradnju. Predstavnice "Kola srpskih sestara" također su uz čestitke poželjele i dalje uspješan rad.

Predsjednica DZ "Amor vincit" Ana Kopunović je u svom izvještaju o radu naglasila da je stanovništvo u veoma teškoj situaciji, da privreda stoji pa radnici ne primaju plaće gotovo nikakve ili s velikim zakašnjenjem.

U toku ove godine podijeljeno je 320 paketa, zajednica je pomogla u nabavci školskog pribora za 200 učenika, a 30 obitelji je dobilo drva. Sve do prvog mjeseca ove godine dijelila se hrana za bebe, a ostala je još mala količina hrane za stariju djecu.

U nekoliko navrata isporučena je manja količina lijekova bolnici, DD "Kolevka" i Gerontološkom centru u Subotici. Veća količina lijekova ustupljena je VOX HUMANI, a za uzvrat smo za Božić dobili male ukrase koje smo podijelili po župama djeci na Badnje večere.

Dobra suradnja bila je sa Crvenim križem oko skrbi izbjeglica, a uspješno smo surađivali i sa Caritasom.

U VIII mjesecu 1995. godine mnogi su Hrvati bili pokrenuti iz svojih kuća u Srijemu. Obračali su se nama za pomoć. Uz suradnju sa Crvenim križem napravili smo prihvatni smještaj i organizirali ishranu. Na sreću, to nije dugo potrajalo jer su se ti ljudi vraćali kućama.

I danas nam se pojedinačno javljaju Hrvati iz Bosne. Njihov smještaj rješavamo uz pomoć Komesarijata za izbjeglice i Crvenog križa dok ne dobiju potrebne dokumente za dalje putovanje.

I pored smanjenja pomoći sa strane, pomoć smo mogli pružati potrebnima zahvaljujući donatorima, kojima se od srca zahvaljujemo.

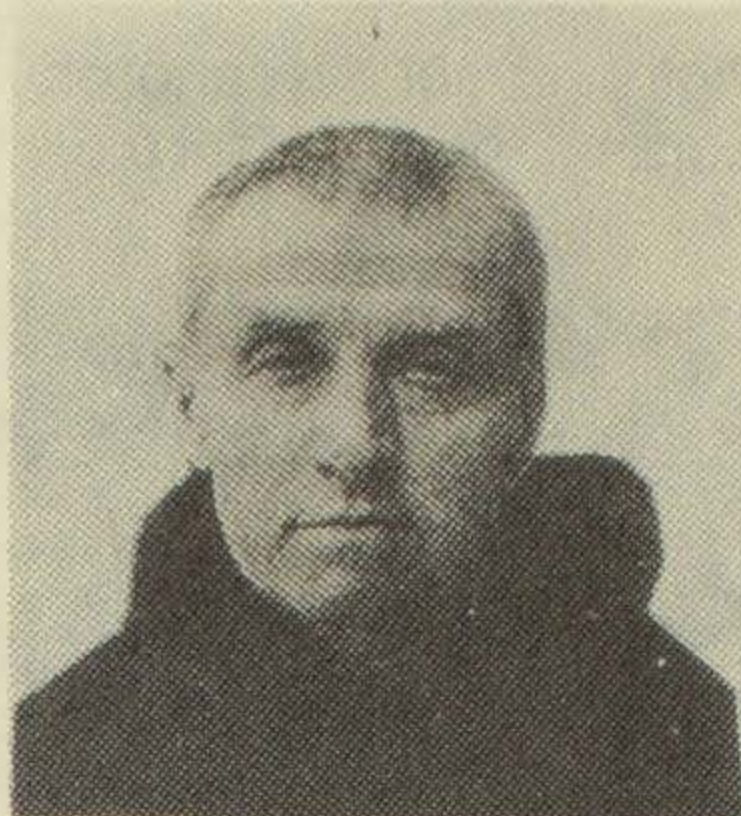
DZ "Amor Vincit" broji oko 100 članova od kojih su većina aktivisti. Predsjednica se svima zahvalila na njihovoj suradnji.

Sjetili smo se i našeg velikog dobrotvora fra Efrema Kujundžića koji je bio neumoran u donošenju pomoći. Živio je daleko od nas, ali je uvijek bio tu! Pokoj vječni daruj mu, Gospodine!

Viktorija Grunčić

GOVORI VAM O. GERARD TOMO STANTIĆ

• Strogost prema sebi, blagost prema drugima

Sebe ću ispravljati strogošću a druge s kolačom: U svojim poslovima, po Tvojoj volji, a u tuđim poslovima po ljubavi: tj. misliti dobro o svakome dokle god se ne pokaže očevidan nedostatak. Trčat ću prema Tebi onako kako znam a nastojat ću da svojim trčanjem "slatko potaknem i druge".

Ako nam je džep pun šećera, lako će nam biti da djeca budu vesela. Ako nam je srce puno dobre volje, za nas je to najbolje a to je dobro i za druge jer i druge hranimo budući da iz dobrog srca šećer dijelimo.

Ponizan najdivnije djeluje jer sve po Bogu djeluje.

• Molitva

Toliko nam je slaba narav da se može dogoditi da čak i pobožan čovjek osjeća nemoć moliti. U takvom slučaju neka onda mole oči, ruke, tijelo. Neka se molitelj tada miče u Bogu, to jest neka čini što je Bogu milo.

Lako moli i leti u nebo tko živ umre svemu što nije Bog.

Kontemplacija nije suhoparno znanje o Božjim stvarima, već intimno iskustvo Boga i u isto vrijeme ljubav pre svega što Bog ljubi. Kontemplacija je razgovor srca s Bogom.

• Euharistija

Jeftiniji je svagdašnji kruh od euharistijskoga kruha. Svaki dan hrani za vremena a euharistijski za vječnost.

Euharistija je sunce koje rasvjetljuje mračnost. Euharistija je slast koja zaslađuje svaku gorkost, toplota koja grije hladna srca. Euharistija je jakost koja sadržava svaku milost.

Euharistija je kruh kojega se ne možemo nasititi, ruho koje ne možemo iskidati, glazba koja neće prestati, ljepota koje se ne možemo nagledati.

• Marija

Svi smo putnici ali ne putujemo svi jednako: jedni putuju pješice, drugi (zaprežnim) kolima, treći autom a neki zrakoplovom. Sigurno putuju oni koji su u krilu B.D. Marije. To su oni koji štiju Majku Božju nošenjem karmelskog Škapulara. Koji Mariju štiju, putem sv. Škapulara, neka paze da im Škapular bude vazda čist. Dogod je Marijino dijete lijepo i čisto, nebeska ga Majka vrlo rado drži u krilu, čak s njim zajedno putuje kako bi pokazala svoju sreću što ima lijepo dijete. Tko pak ukalja Škapular, neka ga odmah opere suzama pokajanja i svete ispovijedi.

OVIH DANA SMO SAZNALI DA SE O. ANTE STANTIĆ TEŠKO RAZBOLIO. MOLIMO DA MU GOSPODIN, PO ZAGOVORU O. GERARDA, POVRATI POTPUNO ZDRAVLJE, KAKO BI MOGAO NASTAVITI ODGOVORAN RAD NA PROMICANJU "KAUZE" ZA PROGLAŠENJE BLAŽENIM I SVETIM O. GERARDA.

Uredništvo

"KRŠĆANI U SLUŽBI MIRA I POMIRENJA" VI. SOMBORSKE DUHOVNE VEČERI

U Somboru je 18. travnja u prostorijama svečane sale Gradske kuće upriličen značajan susret duhovnog sadržaja. Pred prepunom dvoranom VI. SOMBORSKE DUHOVNE VEČERI otvorio je g. Ivan Erg, predsjednik Edukativnog centra. Nakon njega pozdravne riječi uputio je dr. Panta Lazić, utemeljitelj i prvi predsjednik istog centra. Edukativni centar u Somboru čine i predstavnici Katoličke crkve, Srpske Pravoslavne crkve, Židovske općine i predstavnik općine Sombora.

Gosti duhovne tribine bili su g. Irinej Bulović, episkop bački, mons. Ivan Pénczes, biskup subotički, g. Jakob Pfeifer, župnik iz Odžaka te rabin iz Beograda Isak Aseil.

Uvod u temu Duhovne večeri dao je g. Milan Vojnović. On je u kratkim crtama naznačio kako u ljudskoj povijesti postoji previše mržnje i besmisla. Nasuprot mržnji i besmislu u Kristovu uskrsnuću nalazimo osmišljenje i ohrabrenje. Tako je za nas Kristov primjer milosrđa, praštanja i ljubavi poziv da ga slijedimo.

Ovaj značajan skup pozdravio je lijepim riječima i naš biskup mons. Ivan Pénczes. Najsazetiji i najljepši referat bio je onaj što je iznio g. Jakob Pfeifer. Njegovo predavanje donosimo u cijelosti.

Gospodin I. Bulović govorio je na istu temu vrlo opširno tumačeći mnoge tekstove Sv. pisma koji govore o miru i pomirenju.

Drugi dio programa bio je u zgradi Narodnog pozorišta u Somboru gdje su nastupili mnogi istaknuti glazbenici.

u "redu vjerskih istina". "Sva povijest spasenja samo je povijest objavljivanja pravog i jedinoga Boga Oca, Sina i Duha Svetoga, koji je POMIRENJE i ujedinjuje sa sobom ljude koji su se odvratili grijehom", od toga Boga. Jer, sav kršćanski život je zajedništvo sa svakom od božanskih Osoba, bez ikakva njihova odvajanja. Tko slavi Oca, čini to po Sinu u Duhu Svetom; tko ide za Kristom, čini to jer ga Otac privlači i Duh pokreće.

Dakle: osoba-osobe, koji smo kršteni "u Krista Isusa, u smrt smo njegovu kršteni. Dakle, s njim smo zajedno ukopani po krštenju u smrt da bismo, kao što je Krist uskrsnuo od mrtvih Očevom slavom, i mi živjeli novim životom" (Rim 6,3-4).

Taj novi život je zvanje-poziv, KRST-KRŠTENJE od nas čini KRŠĆANINA, to prije nismo bili, jer prije nego što smo kršteni "u Krista" bili smo bezbožnici-nekrsti. Postali smo novo stvorenje, kaže i Sveti Pavao u poslanici Galacanima: "jer svi koji ste u Krista kršteni, Krista ste obukli. Nema tu više ni muškog ni ženskog, jer ste svi SAMO JEDAN u Kristu Isusu (Gal 3,27-28). KRST-KRŠTENJE, jer je od Krista koji krsti Duhom, a Duh Kristov je Duh Božji koji stvara NOVOGA ČOVJEKA-KRŠĆANINA i zato nema više ni Srbina ni Hrvata ni Mađara ni Nijemca ni Židova ni Slovaka itd; jer svi smo "SAMO JEDAN U KRISTU ISUSU" Gospodinu i Učitelju našem.

Zato se kršćaninom može zvati samo onaj koji je kršten u Krista, i jer je svojevrijedno, slobodno pristao i prihvatio da bude KRŠĆANIN, tj. KRISTOV mora u životu činiti kao što je i Krist činio i živio, jer: "Dao sam vam primjer, da i vi činite kako ja učinih vama" (Iv 13,15).

Referat J. Pfeifera:

KRŠĆANIN - KRŠĆANI U SLUŽBI MIRA I POMIRENJA

Čast mi je govoriti Vama prisutnima, sada na ovoj tribini; još mi je časnije govoriti o miru i pomirenju; a najčasnije mi je to što o toj temi mogu i neću da govorim bez Duha Onoga koji je sam MIR, a to je sam USKRSLI GOSPODIN ISUS KRIST. No, svjestan sam i toga: što je veća čast, veća je i odgovornost. Dobio sam zadanu temu, pa da počnem svojim nesavršenim govorom iznositi sebi i Vama savršenu nauku Božju.

Počinjemo od pojma KRŠĆANIN - KRŠĆANI

Kršćani su kršteni "u ime Oca i Sina i Duha Svetoga" (Mt 28, 19). Kršćani su, dakle, kršteni "u ime" - ne u "imena" Oca i Sina i Duha Svetoga, jer samo je jedan Bog, Svemogućí Otac i njegov jedini Sin i Duh Sveti: Presveto Trojstvo.

Otajstvo Presvetog Trojstva središnje je otajstvo kršćanske vjere i života. To je tajna Boga u sebi samome. Tu je dakle izvor sviju drugih vjerskih otajstava, svjetlo koje ih osvjetljuje. To je najtemeljiti i najbitniji nauk

Gosti duhovne tribine

Kako je Isus dao primjer?

"A tko želi biti prvi među vama, neka bude vaš sluga po primjeru Sina Čovječjega, koji nije došao da bude služen, nego da on služi i da dadne svoj život kao otkup mjesto svih" (Mt 20,28). To je SLUŽBA KRŠĆANINA I KRŠĆANA. Tako će onda kršćani biti u službi MIRA I POMIRENJA.

Služiti Bogu i u ime Božje bližnjem, tj. svakom čovjeku, je čast i dar od samoga Boga. Zato će Isus kazati: "Tako i vi, kad izvršite sve što vam je naredeno, recite: Beskorisne smo sluge. Učinili smo samo što smo morali učiniti" (Lk 17,10).

Ali, da bi nam dao na znanje da je u očima Božjim sluga sasvim nešto drugo nego u ljudskim očima, reći će: "Više vas ne nazivam slugama, jer sluga ne zna što namjerava činiti gospodar. Nazvao sam vas prijateljima, jer vam pripočih sve što sam čuo od Oca" (Iv 15,15).

Moći ćemo činiti kako nam je Isus dao primjer, ako se nanovo rodimo, što nije bilo jasno Nikodemu, pa mu Isus reče: "Zaista, zaista, kažem ti, tko se ne rodi od vode i Duha Svetoga, taj ne može ući u kraljevstvo nebesko. Što je rođeno od tijela, tijelo je; što je rođeno od Duha, duh je. Ne čudi se što ti rekoh: treba da se rodite odozgo. Vjetar puše gdje hoće. Čuješ mu šum, ali ne znaš odakle dolazi ni kamo ide (Iv 13,5-8). Tako je sa svakim koji je rođen od Duha, donosi plodove Duha, a to su: "ljubav, radost, MIR, strpljivost, blagost, dobrota, vjernost, poniznost, uzdržljivost" (Gal 5,22).

Kršćanin - kršćani, po svom pozivu-zvanju su dakle dužni služiti svemu, a osobito svakomu, naročito evo u ovo vrijeme, POMIRENJU - MIRU. Kršćanin treba znati da raditi za mir, činiti mir, žrtvovati sve, pa i sebe za mir, je čast, dar i obaveza, jer sve to radimo u stvari za Isusa, sa Isusom, odnosno Isusu, koji je sam MIR. Zato Isus kaže: "Ovo vam rekoh, da u meni imate mir. U svijetu ćete imati patnju. Ali ohrabrite se: ja sam pobijedio svijet" (Iv 16,33).

Nešto prije ovoga reći će Isus: OSTAVLJAM VAM MIR; MIR, I TO SVOJ, DAJEM VAM. JA VAM GA NE DAJEM KAKAV SVIJET DAJE" (Iv 14,27). Ako tako radimo za mir i pomirenje, onda će i za nas vrijediti riječ Isusova koja kaže: "BLAGO MIROTVORCIMA JER ĆE SE ZVATI SINOVI MA BOŽJIM" (Mt 5,9). Ima li što ljepšega od toga.

Jasno nam je da možemo biti MIROTVORCI samo onda ako je u nama mir Isusov, tj. sam Isus, jer On daje pravi MIR, dakle, ne kao što ga svijet daje. I zato mi KRŠĆANI - vjernici moramo danas činiti mir, danas biti MIROTVORCI, jer mi, koji sada živimo, odgovorni smo, netko više, netko manje, za današnji MIR odnosno NE MIR.

Za nas KRŠĆANE - VJERNIKE, ja ne samo da vjerujem, nego sam i ubijeden, da je i za bezbožnike - nevjernike, jedino i sredstvo i cilj sveopćeg mira Isusov mir - sam Isus. Da bismo, dakle, došli do toga pravoga mira, trebamo prihvatiti Onoga koji ne samo da nudi mir, nego je On sam "naš MIR".

Zato Isus daje uputstvo svojim apostolima kada ih šalje u svijet: "U koju god kuću uđete, najprije recite: Mir kući ovoj! Bude li tu tko dostojan mira, sići će na nj vaš mir: ne bude li nikoga, vratit će se k vama" (Lk 10,5-7). Pa nastavlja: "U koju god grad uđete te vas prime, jedite što stave pred vas. Ozdravljajte bolesnike u njemu i narodu kažite:

Približilo se kvama Kraljevstvo Božje. U koji god grad uđete i ne prime vas, izidite na njegove ulice i recite: Čak i prah iz vašega grada, što nam se uhvatio za noge, otresamo sa sebe i ostavljamo vama. Ali ovo znajte: blizu je Kraljevstvo Božje. Kažem vam da će Sodomi biti lakše u onaj dan nego tome gradu" (Lk 10,8.12). Dakle, onaj - oni, koji se ne "služe" s Isusom i ne čine sve radi Njega - Mira, na Njegovu slavu, koji jedini može dati pravi mir i trajni mir, naprotiv ga još odbijaju, ne mogu nikako očekivati pravi i trajni mir, naprotiv, propast.

Bogu sve uspijeva, pa i mir, jer sve čini iz ljubavi i s ljubavlju. I čovjek u svemu uspijeva ako odgovara na tu Božju ljubav i ako živi u ljubavi i miru s Bogom. Onda će živjeti u ljubavi i u miru sa svojim bližnjim: izvršavajući zapovijedi, a osobito zapovijedi LJUBAVI: "Ljubi Gospodina Boga svojega svim srcem svojim, svom dušom svojom i svom pameti svojom. Druga je to jednaka: Ljubi bližnjega svoga kao samoga sebe" (Mt 22,37.39). Na koga se sve to odnosi, što nam naš Učitelj govori, posebno je naglasio i jasno rekao ovim riječima: "Zaista, kažem vam, meni ste učinili koliko ste učinili jednome od ove moje najmanje braće" (Mt 25,40).

Majka Isusova, Bogorodica Marija će reći na svadbi u Kani Galilejskoj slugama: "Što god vam rekne, učinite" (Iv 2,5).

Dakle, za sve ljude je najbolje da čine kako Isus kaže; a nama kršćanima je Isus zapovjedio!

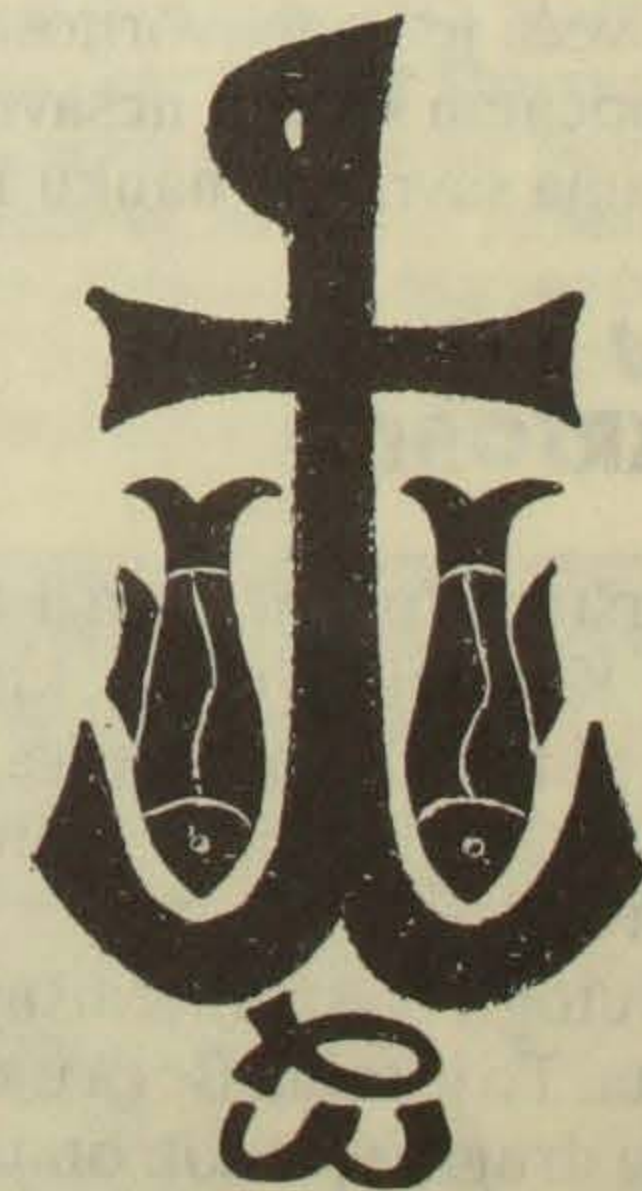
Na primjer:

Charles de Foucauld nam ovako veli: "Sa svojim bližnjim moramo živjeti u miru, u riječima, mislima i djelima, moramo gajiti miroljubive misli u svojoj duši, koristiti svojim ustima miroljubive riječi, a u djelima biti mirotvorni, blagi i spremni na popuštanje. Svim silama moramo podržavati mir među svom našom braćom, sredstvima koja nam Bog daje, čiju nam upotrebu njegovi predstavnici dopuštaju. Truditi se samo da mir vlada po našim molitvama, riječima i djelima".

A da bi to mi ljudi međusobno uspjeli, potiče i upućuje nas i Sveti Pavao riječima: "Uostalom, braćo, veselite se, usavršavajte se, opominjite se, budite složni i živite u miru, pa će Bog ljubavi i mira biti s vama" (2Kor 13,11).

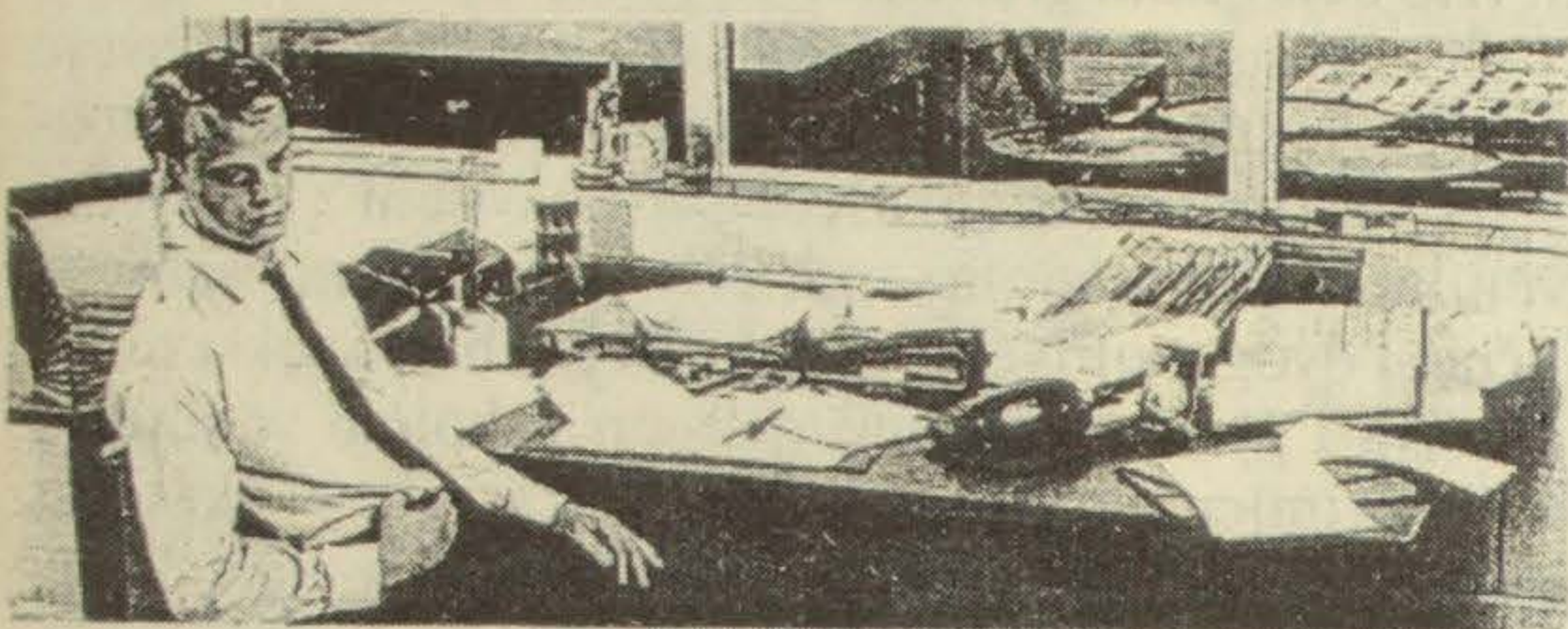
Tako ćemo prijeći "prag" pa i prag dvijetisućite godine.

Priredio: F. Ivanković

EVO KAKO EKSPERTI LIJEČE SEBE OD STRESA

• 1. Pružanjem pomoći

Svakog petka odlazim u lokalnu kuhinju za sirotinju i ondje poslužujem kao kelner. Poslužujem supu i jelo po dnevnom meniju. Raznosim po sali čaj, kavu i sokove ljudima čiji su problemi mnogo veći nego moji: siromasi, beskućnici, nesposobni zbog paralize. Kad sam u kontaktu s ljudima koji imaju stvarne probleme, to je za mene veliki spasitelj od stresa.

Osjećam se odlično dok dobrovoljno to radim. Mnogi ljudi dolaze u ovu kuhinju, zatim se vraćaju u svoju bijedu. Gledajući ih kako nadvladavaju tako velike nedaće, vraćam se u moj vlastiti život s osjećanjem osvježenja i duhom okrijepljen. Kroz dvije i pol godine otkako sam kelner u toj narodnoj kuhinji, ja sam preporođen i mislim da nikad neću prekinuti odlaziti tamo.

(A. L. Flowers,
psiholog, Macon, GA).

• 2. Vrednovanje svojih dobrih strana

Prošlih par godina bile su pravi pakao. Tragična smrt pogodila je moju obitelj. Potpuno smo preinačili našu kuću. Unatoč toga imao sam poslovne prilike i druge nezgode i glavobolje u radu. Ako sebi priznam da je život serija beskonačnih problema, postajem deprimiran i na taj način mi se povećava moja riskantnost na bolesti povezane sa stresnim napadima. Ali, ako pomislim na to da smo ja i moja supruga zdravi, da živimo u sretnom braku i da imamo divnog mališana, i da - zaista - imamo iste probleme koje svatko ima, sposobniji sam suočiti se sa životnim stresovima.

Život je pun nesretnih događaja. Ali stresovi nas ne smiju deprimirati. Čitava armija eksperata stoji nam na raspolaganju da nam pomogne. Zanimljivo je da mali dio učitelja za nadvladavanje stresnih situacija ne služi se preporukama koje drugima daju. Međutim, svi liječnici-eksperti razvili su svoju vlastitu strategiju borbe protiv stresova.

Zureći u svoj domaći akvarium i gledajući ta divna tiha stvorenja stavlja me u vezu s drugom stvarnošću. I kad god sam naročito uzbuđen, uzmem pred sebe globus i tražim mjesto gdje stanujem. Taj veliki grad je tek jedna mala točka na svijetu, jedan trun. Postoji ogromni svijet izvan te točkice. A moj problem da bude baš taj mikroskopski dio toga svijeta?!

(Dr. David Sobel, liječnik
i pisac knjige *Zdrav mozak
i zdravi osjećaji*).

• 3. Kontrolirati se

Sami događaji nisu sami po sebi odgovorni za stres, nego ovise od toga kako ih i mi prihvaćamo. To nas čini napetim. Za nekoga može biti uzrujavajuće i polazak vlaka po šinama; za druge pak zabavno uzbuđenje. Općenito govoreći, stres dolazi od osjećaja da smo izvan kontrole. Ja se jako uznemirim kad zbog zastoja u prometu kasnim. Zato uzimam u kola telefon. On me neće osloboditi od gužve, ali ću moći nazvati ured i prilagoditi moj raspored poslova. Stvarni ključ za nadvladavanje stresa je u tome da steknemo kontrolu nad uznemirujućim faktorima te da imamo vlast promijeniti ih i prihvatiti one koje želiš promijeniti. Baš kao što kaže jedna molitva za antialkoholičare: "Bog mi je dao kuražu da promijenim ono što mogu i snagu da prihvatim ono što ne mogu i mudrost da znadem to razlikovati!"

(Dr. P. Rosh, predsjednik
Instituta za oboljenja od stresa)

• 4. Pokušaj raditi zajedno

Moja obitelj je prava obrambena linija protiv stresa. Nitko ne može zadržati zauvijek neko namještenje, sve kućne po-

slove posvršavati, te biti super žena i majka. Mi idemo u kupovinu, kuhamo i uređujemo kuću zajedno i pokušavamo kućne poslove smatrati za dobru priliku da vrijeme utrošimo zajedno za našu obitelj.

Prijatelji su mi druga obrambena linija protiv stresa. Svi mi imamo svoje poslove i nitko od nas nema vremena da sve pokupi što mu treba. Vikendom se nađemo na šetalištu zajedno, napišemo liste po predmetima što trebamo kupiti. Razdijelimo se, a kad sve pokupujemo, nađemo se u kafiću robne kuće gdje razdijelimo kupljenu robu.

Takva strategija, kao timski kućni rad, vrlo je kreativna i čovjeku stvara osjećaj da se s ovim svijetom može lakše upravljati nego kad si sam.

(Carol Landau, profesor
kliničke psihijatrije, R.I.).

• 5. Osvježavanje u vodi

Osvježavanje u toploj vodi je rasokošna relaksacija. K tome, umirujući efekat vodene pare daje mi vrijeme da nešto učinim za sebe. Tada me nitko ne uznemiruje, ne može nitko doći do mene. Ponekad čitam zanimljive magazine ili gledam TV i video. Sve me to uspješno udaljuje od stresnih situacija.

(H. Braiker, psiholog,
Los Angeles).

Priredio: Antun Miloš, pr. RD '92

NOVI MOLITVENIK "SLAVA BOŽJA"

Nekoliko dana prije Uskrsa iz tiska je izašao novi molitvenik "Slava Božja" s podnaslovom na naslovnoj strani: katolički molitvenik i pjesmarica.

Nakladnik je Institut "Ivan Antunović", a sastavljač je vlč. Stjepan Beretić, katedralni župnik u Subotici. Tehnički i grafički molitvenik je uredio mr. Ervin Čeliković.

Kako saznajemo u uvodu molitvenika, sastavljač je pred sobom imao stari molitvenik "Slava Božja" koji je tiskan davne 1902. godine u Budimpešti, a čiji je sastavljač bio tadašnji novosadski kapelan Lajčo Budanović. Novi molitvenik je izašao pod starim imenom i nastoji pratiti svojim sadržajem prvo izdanje "Slave Božje". Naravno, novi molitvenik odraz je novog vremena, svakako i jezika, a plod je ustrajnog rada sastavljača i brojnih svećenika Subotičke biskupije koji su svojim savjetima i prijedlozima pomogli u sastavljanju ovog molitvenika.

Na 570 stranica molitvenika, koje su popraćene ilustracijama iz starog molitvenika, nalazi se bogat molitveni sadržaj. Prvi dio molitvenika sadrži molitve, sakramente, crkvene pobožnosti, crkvenu godinu sa svetkovinama i štovanje svetih s molitvama njima posvećenima. U drugom se dijelu nalazi liturgijska pjesmarica, ali i lijep izbor šansona i poznatijih duhovnih pjesama.

Gospodin Beretić je svojim objašnjenjima i uputstvima približio sakramente i običnom vjerniku pa je tako ovaj molitvenik pogodan za osobnu, ali i obiteljsku pobožnost. Dapače, uvrštavanjem obreda u sakramente i njihovom vrlo detaljnom grafičkom obradom, svaki vjernik, pa i onaj koji kršćanski nauk tek upoznaje, može lako naći svoje mjesto u bogoslužju. I mnoga druga događanja, pobožnosti i sve što prati crkveni život predstavljeni su u ovom molitveniku. Cijeli je molitvenik protkan obiljem psalama. Specifičnost ovog molitvenika svakako je i bački tekst mnogih molitava i pjesama s objašnjenjem u kojem se mjestu koristi (na primjer stari tekst bačkog pokajanja, bački tekst pjesme uz Križni put, u liturgijskoj pjesmarici itd.).

Vrlo detaljna grafička obrada, detaljno izrađen sadržaj i abecedno kazalo pjesama sigurno omogućavaju lako i brzo snalaženje svakom vjerniku bilo da moli osobno, u obitelji ili u bogoslužju u crkvi.

Da li je prošlo vrijeme molitvenika? Vjerujem da nije jer su mnogi postavljali pitanje gdje će se i kada moći nabaviti

novi molitvenik. Mnogi bi roditelji mogli svojoj djeci ostaviti vrijednu knjižicu koja će ih pratiti u toku dana i pomoći im da budu bliže Bogu.

Molitvenik je u tvrdom uvezu, na kvalitetnom papiru i stoji 40 N.din, što je za ovakav poduhvat prihvatljiva cijena.

Katarina Čeliković

- Promocija molitvenika bit će 13.05.96. u 19 sati u "Gradskoj biblioteci" u Subotici.

-+--+--+--+--+

- Molitvenik možete nabaviti kod svojih župnika ili naručiti na adresi Uredništva "Zvonika". Za narudžbe preko 50 komada popust je 10%, a preko 100 komada 20%, pod uvjetom da se isplata izvrši u roku od 15 dana.

243

SLAVA Božja : katolički molitvenik i pjesmarica / [sastavio Stjepan Beretić]. - Subotica : Institut "Ivan Antunović", 1996 (Subotica : Globus). - 570 str. : ilustr. ; 14x10 cm

Uvod / Stjepan Beretić : str [I]-II. - Abecedno kazalo

NIŠTA ZATO

Činiš li dobro,
pripisat će ti sebičnjaštvo.
Ništa za to.
Čini dobro.
Ostvariješ li svoje planove
naći ćeš lažne prijatelje
i prave neprijatelje.
Ništa za to.
Ostvari ih.
Dobro koje činiš,
sutra će se zaboraviti.
Ništa za to.
Učini to brže.
Poštenje i iskrenost
učinit će te ranjivim.
Ništa za to.
Budi iskren i pošten.
Daj svijetu ono najbolje od sebe
i dobit ćeš udarce.
Ništa za to.
Daj svijetu ono najbolje od sebe.

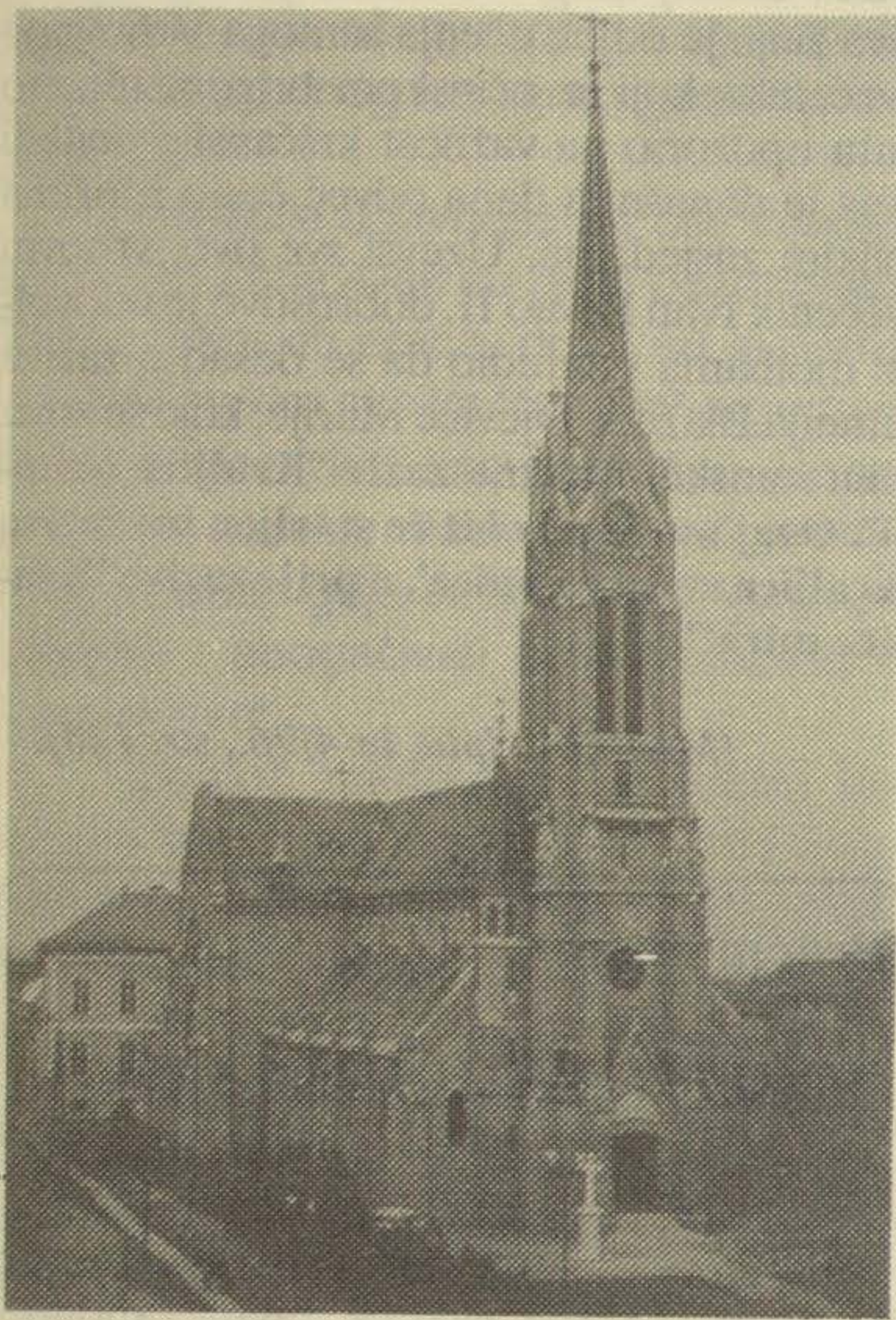
Majka Terezija iz Kalkute

IZ POVIJESTI SUBOTIČKIH ŽUPA (III)

Crkva svetoga Jurja u Subotici

(1896-1996)

Sveti Juraj je zaštitnik vojnika i svih obrta u svezi s ratovanjem. Zaštitnik je zemljoradnika, rataru i pastira, zemlje, usjeva, konja i stoke (ime Georgios znači upravo zemljoradnik). S obzirom na tadašnju i sadašnju subotičku privredu, nije se čuditi što su Subotičani takvom svecu u čast podigli tako lijepu crkvu.

- **Nema više divnih vitraja ni bogate propovjedaonice**

Ponos crkve svetoga Jurja su bili njezini divni, vitki vitraji. Svi su prozori u boji nastradali kod bombardiranja grada, a kod posljednje obnove zamijenjeni su običnim ornament staklom, pa je tako crkva dobila na svjetlu. Ne manje dragocjen ukras ove crkve je bila njezina propovjedaonica s

- **Ukras križnih lađa**

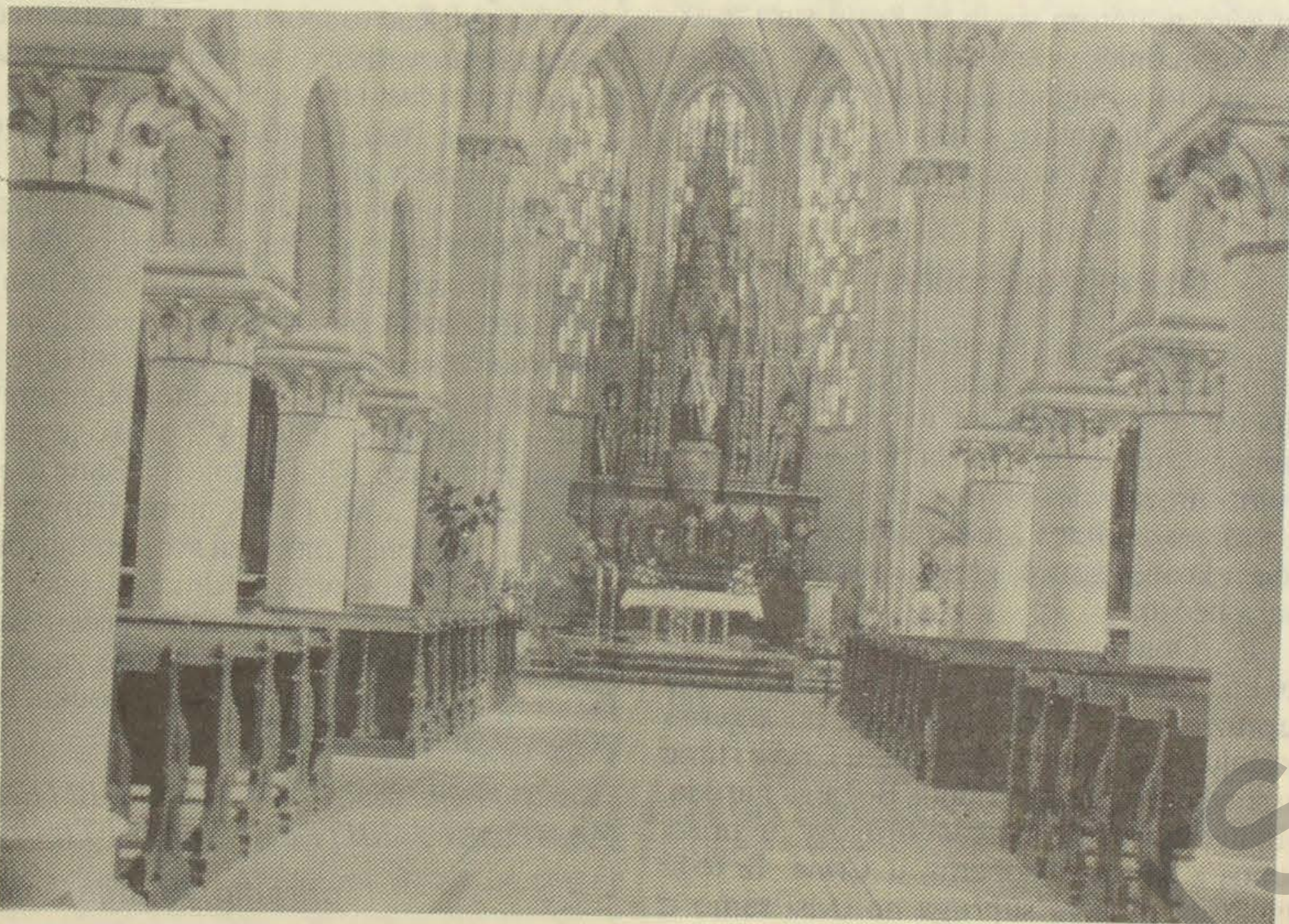
U sjevernoj križnoj lađi nalazi se manje bogati oltar presvete Bogorodice, na kojem se sada čuva Presveti oltarski sakrament. U južnoj križnoj lađi je pobočni žrtvenik presvetog Srca Isusova. U toj južnoj križnoj lađi nalazi se i krstionica. I kipovi i ostali ukrasi svih oltara djelo su tirolskog kipara Ferdinanda Stufflessera. Isti je kipar izradio kipove za pobočne oltare u današnjoj katedrali svete Terezije u Subotici. U crkvi svetoga Jurja i oltari i kipovi predstavljaju ures same crkve, a služe na ponos župljanima i građanima Subotice.

- **Crkva koja se kupa u svjetlu**

Na blagdan Nevine dječice 1882. godine objavio je tadašnji kapelan subotičke župe svete Terezije, Gábor Tormásy svoju knjižicu Povijest glavne subotičke rimokatoličke župe. Čist prihod od svoje knjige darovao je za gradnju subotičke crkve svetoga Jurja i svetoga Roka. Crkva svetoga Jurja se gradila od 1893. do 1896. godine. Inženjeri Hoepfer i Keresztes su pripravili nacрте. Crkva je podignuta u nekadašnjoj Senčanskoj, danas Ulici Braće Radića. Položaj joj je lijep i radi toga što je sagrađena na lijepom trgu i na maloj uzvišici. Svojim izgledom, vitkim zvonikom, lijepim zidovima ova je crkva pravi ukras Subotice. Građena je žutom, takozvanom svilenom opekom. Pred Uskrs ove godine ta crkva svečarica je osvanula u moru svjetla. Svake večeri biva svečano osvijetljena.

- **Slava svetoga Jurja**

Skladne je vanjštine i vrlo skladne unutrašnjosti. Tu crkvu karakteriziraju dvije lijepe križne lađe, a dva reda stabilnih stupova od naravnog kamena dijele je u tri lađe. Crkvu krasi bogati, upravo filigranski izrezbaren neogotski oltar. Sveti Juraj, zaštitnik crkve je prikazan u naravnoj veličini. Pokraj kipa svetoga Jurja oltar krasi kipovi svetih kraljeva Stjepana i Ladislava i još šesnaest manjih kipova.

likovima dvanaestorice apostola. Prigodom obnove crkve i gradnje oltara okrenuto prema narodu, propovjedaonica je nestala. Kipovi su ostali kao ukras sjeverne i južne lađe crkve.

Još je ljepši ures crkve svetoga Jurja bila njegova tadašnja mramorna pričesna ograda koja je poslužila obnoviteljima crkve za gradnju ukusnog oltara i ambona.

Zidovi svetišta crkve su 1906. godine urešeni freskoslikama slikara Antala Szirmaija. Slika je na jednoj od svojih velikih fresaka (4 x 4,5 metra) prikazao Isusovo uskrsnuće, a na drugoj Isusovo uzašašće. U vrijeme kad su nastale, sloville su za moderne slike.

- **Portal**

Za 100. obljetnicu crkve portal je obogaćen vrlo lijepim keramičkim reljefom velike estetske vrijednosti. Prikazuje svetoga Jurja, zaštitnika župe i crkve a nosi i oznake jubileja crkve: 1896-1996. Reljef je djelo privatne obrtničke radnje "Roccia" iz Kanjiže.

Literatura:

Gajdos Gábor, Szabadka képzőművészete, Életjel 1995.

Stjepan Beretić

SNAGA ZAJEDNIČKE MOLITVE

Možda je mjesec svibanj upravo lijepa prigoda da počnete zajedno moliti u obitelji. Važno je to. Prevažno!

Naobražena i sposobna gospoda došla je svećeniku. Tužila se i jadikovala nad razvalinama svoje obitelji. Muž ne prakticira vjeru, sin samo leti po zabavama i rasipa imovinu, kći je u velikoj opasnosti da potone u močvari neozbiljnoga života. Gospoda je uzdisala:

- Tako sam ih lijepo učila, ali sve skupa ništa ne pomaže.

- Da li vi s njima molite zajednički? - upita svećenik.

- Ne, ne radimo to.

- Onda zaboravljate najsvetiji i najvažniji posao. Zapamtite: ako Gospodin ne gradi svoje kuće, uzalud se muče graditelji. Počnite moliti za obitelj, molite zajedno s njom, pa ćete je podići iz ruševina.

Gospoda se oprostila sa svećenikom, počne moliti za obitelj i kako je bila sposobna i vješta, malo-pomalo počne moliti i u obitelji. Isprva je molila sama, no ubrzo joj se pridružila kćerka, potom sin, a na kraju sam muž. Preko zajedničke obiteljske molitve opet je zasjalo u toj obitelji sunce izgubljene obiteljske sreće. Zajednička je molitva naj snažnija i najsrdačnija veza koja iznutra povezuje obitelj.

Obiteljska molitva

Moliti znači staviti se pred Boga potpuno praznih ruku i ostati u Njegovoj blizini. Molitva je pred Bogom uvijek priznanje - klanjanje: jer je Bog; hvala: jer je predivan i svemoćan; zahvalnost: jer je dobrota i pomoć; molba: jer je Otac i Ljubav koji će nam dati i ribu, i kruh, i sunce, i kišu... sve, kako je to Isus obećao.

Obiteljska molitva počinje zaručništvom. Po sakramentu ženidbe Isus daruje supruzima novi način bivovanja po kojemu postaju slični Njemu, Zaručniku Crkve i time su stavljeni u posebni odnos Božjega naroda. Molitva združuje bračne drugove u prisni odnos s drugim osobama u Crkvi. Iz toga slijedi da molitva supruga ne ovisi samo o sadržaju ili obliku, nego se u prvom redu kvalificira po njihovoj pripadnosti Crkvi. Takva je molitva izvorna, jer se po njoj skladno povezuje bogatstvo dviju osoba; ona je samostalna po specifičnoj duhovnosti bračnih drugova čiji je povlaštenu znak; jedinstvena je po svojem osobitom značenju laičke službe bračnih drugova.

Molitvu ne smijemo shvaćati jednostavno kao pomoć ili oslonac u raznim teškoćama, nego kao izraz vjere i ljubavi prema Stvoritelju. Moliti zajedno - za suprugu postaje način osobnog prepoznavanja, otkrivanja i planiranja vlastitog života u svjetlu vjere. Takva molitva čini bračne drugove "molitvenim parom" pred Bogom koji ih poziva da zauvijek i nerazdruživo dijele svoj život jedno za drugoga. Tako se pripremaju da u susretu

i dijalogu s Bogom grade "domaće svetište Crkve" koje će karakterizirati njihov budući život.

Supruzi koji se znaju naći pred svojim Bogom, otkrivaju neizmjernu vrijednost darovana života. Postaje im jasno da je čovjek dar i slava samoga Stvoritelja; a gdje je život, prisutan je i Stvoriteljev Duh, njegov pečat, i znak ljubavi. Kad to spoznaju, supruzi se neće sustezati darovati život novome biću i na taj će način dati čast i hvalu Stvoritelju.

Papa Ivan Pavao II. u svojoj pobudnici "Obiteljska zajednica" naglašava da je obiteljska molitva zajednička molitva muža i žene, roditelja i djece. Papa ističe da roditelji, na temelju svog dostojanstva i poslanja, imaju osobitu dužnost da svoju djecu odgajaju u molitvi. Temelji nezamjenjivi element odgoja za molitvu jest konkretan roditeljski primjer.

Veliki papa Pavao VI. ovako je pitao roditelje: "Majke, učite li svoje mališane molitve kršćanina?... Molite li s njima krunicu? I vi, očevi, znadete li moliti sa svojom djecom, s cijelom obiteljskom zajednicom, bar koji put? Vaš primjer, praćen ispravnošću vaše misli i vaših čina podržavan kojom zajedničkom molitvom, doista je životna pouka, bogostovni čin od posebnog značenja".

Prema knjizi: ŽIVOT - O OBITELJI ZA GODINU OBITELJI, Zagreb, FTI, 1994.

priredio: **Andrija Anišić**

LAURETANSKE LITANIJE

- Kraljica obitelji -

Ivan Pavao II. u svom je podnevnom nagovoru na Trgu sv. Petra u Rimu na blagdan sv. Obitelji, 31. prosinca 1995. godine, spomenuo kako ćemo odsad u Lauretanskim litanijama bl. djevicu Mariju moći zazivati i kao "Kraljicu obitelji"...

Nakon toga, kardinal Antonius M. Javierre, prefekt Kongregacije za službu Božju i disciplinu sakramenata, obznanio je svim biskupima svijeta o namjeri Ivana Pavla II. U tu svrhu uputio je s datumom 31. prosinca 1995. i pismo sljedećeg sadržaja:

"Prigodom Međunarodne godine obitelji stigle su Svetoj Stolicu molbe da se češće zaziva blažena Djevica Marija kako bi u svakom domu odsijevao Njezin primjer i svaka obitelj mogla uživati Njezinu zaštitu. Ova želja je odjek učenja samoga Vrhovnog Svećenika koji je očinskom brigom mnogo puta upozorio na važnost kršćanske obitelji koja je današnjih dana odveć često izložena tolikim zasjedama. Uzevši sve ovo, vrhovni svećenik Ivan Pavao II. dobrostivo je udovoljio molbama i naredio da se odsad u zazive Litanija Blažene Djevice Marije, koje se zovu Lauretanske, umetne zaziv "Kraljice obitelji". Ovaj novi zaziv bit će stavljen iza zaziva 'Kraljice svete Krunice', a prije zaziva 'Kraljice mira'".

(MARIJA, Split, br 4/96., str. 128).

Bračni susret

ISKUSTVO KLINIČKE SMRTI

Trećeg petka u mjesecu redovito se održavaju susreti bračnih parova u župi Sv. Roka. Tako je bilo i 19. travnja (aprila) kada je zanimljiva tema: "USKRŠNUĆE TIJELA" privuklo dosad najveći broj vjernika. Bilo je prisutno četrdesetak osoba.

Susret je vodio župnik Andrija Anišić koji je s teološkog stajališta osvjetlio tako važnu temu kao što je uskrsnuće tijela. Nakon kraćeg uvoda jedna je gospoda iznijela svoje iskustvo kliničke smrti. Ona je prije pet godina tri dana bila u komi, a tri minute u kliničkoj smrti. Svjedočila je svojim jednostavnim riječima da je u tom doživljaju osjetila izuzetnu ljepotu, mir i želju da tamo i ostane. Međutim, još nije bilo vrijeme za njen odlazak u drugi život. Vratila se sa sviješću da je još potrebna svojoj obitelji i da ona svojim životom još mora pomoći drugima i posvjedočiti im da iza smrti ima život, ima nada.

Ona i sada ima mnogo zdravstvenih problema, ali u njenom se životu nakon tog iskustva mnogo toga promijenilo. Nakon 25 godina braka na Veliku subotu se vjenčala u crkvi, njen muž je postao blizak Bogu. Ona ima mnogo kušnji, ali sve je stavila u Božje ruke. To se vidjelo na njenom licu i u njenim očima koje su zaista bile ogledalo duše.

Nakon njenog svjedočenja bilo je puno pitanja, mnogi su se zadržali s njom u razgovoru. Vlč. Anišić je podrobno protumačio crkveno učenje o uskrsnuću tijela i sve potkrijepio tekstovima iz Katekizma Katoličke crkve.

Treći dio ovih susreta je molitveni - ovog puta molili smo deseticu krunice sa zazivom: koji je od mrtvih uskrsnuo.

Susret najčešće završava međusobnim razgovorom uz kolače i sokove. Treba li reći da nitko ne bi kući?

Katarina Čeliković

"Ajmo u život..."

Nedavno je u lokalnoj štampi objavljen članak o donošenju općinskog zakona o skraćivanju radnog vremena ugostiteljskih objekata.

Reakcije u javnosti su bile veoma burne i oprečne. Dok su jedni pozdravljali odluku gradskih otaca, drugi su je oštro kritizirali i nekim svojim "čvrstim" argumentima okarakterizirali kao pogrešnu, jer se time, kako su rekli, mladima uskraćuje druženje i mjesta gdje će moći razmjenjivati mišljenja i obogaćivati svoj društveno-duhovni život.

Unatoč zakonu sve je ostalo po starom. Izlasci do kasno u noć se i dalje prakticiraju i čini se čak i više i duže nego prije. Mladi sugrađani zapravo žive za dane: petak i subotu (mislim ne večernje i ranojutarnje sate) kada će izaći u "život". Srednjoškolski to najbolje znaju. Čitav tjedan prije vikenda teku pripreme i pregovori. Obično se javljaju problemi kao: Šta ću obući? Da li će mi roditelji dati dovoljno novca? Da li će moj najbolji drug dobiti kola od roditelja za to veče? Tu su i česte nervoze jer nas roditelji "ne mogu razumjeti, kao da nikada nisu bili mladi". Kada dođe dan izlaska, jako smo nervozni i uzbuđeni, jer ako ne uspije veče, čitav naredni tjedan mi je upropašćen.

Obično se nalazimo oko 10,30; prije tog vremena nitko "normalan" ne izlazi. Poslije obilaska brojnih prepunih kafića završavamo u jednoj od diskoteka naoštreni, uz zvuke sada veoma popularne pjesme "Ajmo u život...", za žestoki "dance" koji će nas osloboditi svih nervoza i frustracija. Međutim, disk-džokej je puštao muziku koja nije odgovarala našem ukusu i raspoloženju te nas razočarane i pokunjene naš drug razvozi kolima njegovih roditelja. Na rastanku još dolazi i do male svađe jer su svi razočarani i nesretni, svatko na svoj način. Tako "duhovno" obogaćeni nalazimo se na nedjeljnoj jutarnjoj misi. Umorni i sumorni slušamo Božju riječ - slušamo a ne čujemo, jer upravo za vri-

Da se vratim u 11 sati?

jeme propovijedi sabiramo utiske o protekloj večeri (malo ogovaramo jedni druge). Neki od nas imaju i dužnost da čitaju misna čitanja i upravo nama, za koje župnik misli da smo pravi primjeri mladih kršćana-katolika, ambon i slova u knjigici čitanja se ljuškaju. Za sve je to kriva nespavana noć koju je poslije teško nadoknaditi. Podsmjevano se zjurado onima koji ne izlaze do kasno i koji su gotovo uvijek sabrani i sposobni reevangelizirati i sebe, a naročito druge.

Izlaziti i družiti se može i umjereno i pristojno. Treba naći mjeru u svemu što činimo. Sigurno je da se ne možemo zatvoriti u svoje kuće ili stanove i ne mrdati nikud van, ali preklinjem mlade da se suzdrže i malo razmisle o svojim postupcima.

"Blago onima kojima su oproštena bezakonja i kojima su pokriveni grijesi! Blago onomu komu Gospodin zaista neće uračunati grijeha!" (Posl. sv. Pavla Rimljanima). Mi mladi želimo biti originalni. To je sigurno dobar znak jer tada ne padaš pod utjecaj raznih "Otkaćenih". Mi, mladi kršćani, imamo najbolji uzor koji ti omogućava da budeš dovoljno suvremen i dovoljno svoj. Nemojmo, dragi moji mladi prijatelji, to zaboraviti! Ako ste pronašli svoj uzor, vaši roditelji ne moraju stajati uz prozor i čekati do 4 ili 5 sati ujutro da mi dođemo kući, zar ne?

Napisao iz osobnog iskustva
Ivan Sivić

TRIBINA MLADIH

U Katoličkom krugu, u nedjelju 21. IV. održana je još jedna Tribina mladih. Ovoga puta predavač je bio prečasni Stjepan Beretić, katedralni župnik, koji je održao zanimljivo predavanje na temu "Ljudska djelatnost u svijetu".

"Budite optimisti" rekao je, "i živite bez žurbe". Ovaj savjet bismo svi trebali prihvatiti i uzeti kao geslo. Nakon svakog rada treba se pridignuti i krenuti iz početka.

Ljepota kršćanstva u tome što je to vjera novih početaka, a svaki novi početak (novi život) počinje u ispovjedaonici kada svečano obećajemo da ćemo se popraviti i da nećemo više grijesiti.

"Bog stvoritelj se proslavlja u radnicima. Tko radi, bavi se božanskim poslom" - istaknuo je predavač i rekao da trebamo iskoristiti svaku priliku koja nam se pruži da proširimo svoje znanje, iako nam se možda to ne uči, jer se nikad ne zna kada će i kome to znanje u budućnosti zatrebati.

Svako treba iskoristiti svoj talent i da na najbolji mogući način time doprinese boljitku ljudske zajednice, jer kad pojedinac uradi nešto čudno, svatko hvali njega, a ne proizvod njegova rada. No, osim rada, treba nam biti lijepo i u životu. Ali najvažnije je da "budemo gospodari svojih nagona, slabosti, pa i osjećaja", ako se već nazivamo i gospodarima svijeta.

Nakon predavanja uslijedila je diskusija i druženje uz muziku, sokolove i kolače.

Svetlana S.

USKRSNO SLAVLJE NAKON TRIBINE

Kako smo već navikli, i ovaj put poslije tribine mladih održano je druženje, ali u Katoličkom krugu. Uprkos takvom, ne baš adekvatnom prostoru, mladi su se mogli i pozabaviti. Na druženju, zamišljenom kao uskršno slavlje, svirali su mladi tamburaši iz Kera a opće odu-

ševljenje izazvala je i torta koju su napravile Mirjana Brčić Kostić i Durdica Malagurski.

Veliku atrakciju izazvale su nagrade na TOMBOLI: bedževi "Zvonika", četice za zube, knjiga A. Kokića "Srebrno klasje", molitvenik "Slava Božja", pijetao i JARE.

Prva nagrada - JARE je izazvala najviše simpatija. Pred kraj druženja mladi su dali sebi oduška slušajući modernu muziku.

Jasna

Uređuje: Katarina Čeliković

Jutro uzašašća

Isus kaže svojim apostolima i učenicima da čekaju u molitvi: on će im poslati svojega Duha.

Zatim ih ostavlja i odlazi k Ocu.

Djela 1

DUHOVSKA NEDJELJA

PEDESET DANA NAKON USKRSA

Deset dana nakon Isusova odlaska Marija i apostoli su u molitvi; čekaju da se ispuni Isusovo obećanje. Iznenada začuju šum kao kad se spusti silan vjetar i pokažu im se Kao neki ognjeni jezici; oni se razdijele i spuste na svakog od njih. Svi se napune Duha Svetoga. Nova snaga izbija iz njih!

Oni počinju govoriti različitim jezicima: "Isus je Sin Božji, on je Spasitelj svijeta." Isusova je Crkva rođena i očitovala se.

Apostoli, ispunjeni novim žarom, odlaze širom svijeta i posvuda naviještaju Isusa i njegovu radosnu vijest.

Sve koji povjeruju u Isusa krste "u ime Oca i Sina i Duha Svetoga".

Božja obitelj, Crkva, brojčano raste.

J. Vanier: Susrećem Isusa

Odžaci

KORIZMA I PROSLAVA USKRSA

Priprava za Uskrs u našoj župi počela je korizmenim poukama koje su se održavale u našoj crkvi svake korizmene nedjelje u 18 sati. Svake nedjelje naš je župnik J. Pfeifer tumačio po dvije Božje zapovijedi. Tako smo kroz korizmu prošli svih deset zapovijedi.

Svakog utorka i petka u korizmi molili smo zajedno pobožnost Križnoga puta.

Svečanom sv. misom proslavljen je Veliki-sveti četvrtak, dan LJUBAVI, EUHARISTIJE I SVEĆENIŠTVA, kako je protumačio naš župnik.

Veliki-sveti petak nam je približio muku i križ Isusov.

Na Veliku-svetu subotu bili su svečani obredi i sv. misa Uskrsnuća. Na obredima je bio prisutan i naš pravoslavni paroh o. Goran Artukov, koji je na kraju svima nama čestitao Uskrs.

Zahvaljujući mnogim vjernicima sva su djeca dobila šareno jaje kao mali poklon za Uskrs.

Tako možemo reći da smo Uskrs dočekali duhovno spremni i svečano te ga radosno proslavili.

Antika Burger, ministrant

UZAŠAŠĆE

Dan kada se stvarnost pretvara u snove, dok oči smrtnika putuju nebom i tamo u beskraju iza oblaka izgube lik.

Dan kada se snovi pretvaraju u stvarnost i kada ništa više nije kao prije, dan kada prazan grob dobiva svoj puni smisao.

Dan poslije koga nade nisu uzaludne: SPASOVO!!!

*Maja Vulinović
VI. r. Sombor*

Isuse! Dobri moj Otkupitelju, hvala Ti što si me otkupio svojim križem. Teško Ti je bilo, ali rado si to učinio. Ljubav je Tvoja velika pa Te i ja ljubim.

Dobri moj Otkupitelju, u znak zahvalnosti poklanjam Ti ovo cvijeće i srce puno ljubavi.

Marjan Lončar, III r., Bač

TUŽAN ČAS

**Majko moja mila,
Brzo sam te izgubila.
Suze su mi tekle od tuge duge.
Tužan čas je bio to,
Koji me na suze mamio.**

**Pamtim te u duši, a u srcu me nešto guši.
Nikad te nećemo zaboraviti,
U srcu našem carevat ćeš ti.
Pratit ćeš korake naše ti,
A sa neba ćeš nam suze brisati.**

*Vedrana Petrekanović, V r.
Sv. Juraj, Subotica*

USPOMENA PRVE PRIČESTI

Dragi prvopričesnici!

Uskoro ćete pjevati: **Isuse premili, uđi u moje srdašce!** Vaša će srca biti čista kao što će vaše haljine biti bijele i svečane. Tako i treba. Zamolite Isusa da vas čuva i da se nikada ne odijelite od njega!

Tek vas poslije prve svete pričesti Isus čeka. Na svakoj misi gdje blagujemo njegovo tijelo, ali i na vjeronauku da još više produbite svoju vjeru.

Po pričesti postajete najbliži Isusu jer je On u vama! To nikada nemojte zaboraviti!

USPOMENA SVETE KRIZME

Treba li vam reći, dragi krizmanici, da postajete zreli i odrasli kršćani? Sada ste vi na redu! U svetoj potvrdi dobijate darove Duha Svetoga pa možete odvažno svjedočiti svoju vjeru i uključiti se u život svoje župe!

Ne zaboravite dolaziti na vjeronauk za mlade, ne zaboravite da Isus upravo na vas računa! Molite ga za ustrajnost u vjeri!

VOLIMO "ZVONIK"

Mi vjerujemo da ima mnogo djece koja vole čitati "Zvonik". U Baču, odakle se i mi javljamo, svi stariji koji redovito idu na misu, a također i djeca koja idu i na svetu misu i na vjeronauk jedva čekaju da izađe novi broj "Zvonika".

Toliko za sada. Želimo da tako i ostane i pozivamo sve nove Zvončice i Zvončiće da nam se pridruže.

Od srca vas pozdravljaju:

Maja, Marija, Lidija, Ivan.

Na kalvariji

*Uz strm brig ide nana,
Sve zapinjući o kamen.
Isprid nje trči joj unuča,
Zlatokos mali unuk njen.*

*I stigli na brig, kleknila nana
Di je visio dragi Bog,
Šapnula je molitvicu,
A mališa gleda Raspetog.*

*Na kalvariji sve je pusto.
Kaži, nane, zlatu svom
Zašto je Isus tako tužan
Na tom križu velikom?*

*"Toliko ljudi, čedo moje,
Okrene njeva leđa sad,
A za to vrime
On nam oprostí naše grije!"*

*Ljubica Crnković, V r.
Sv. Rok, Subotica*

Malo se šalimo

• PORUKA

Majka se upravo vratila s posla i na stolu našla poruku svog osmogodišnjeg sina:

"Otišao igrati nogomet. Dokle smijem ostati?"

• PONAŠANJE

- Moraš promijeniti svoje ponašanje, sine! Mama mi je rekla da si danas bio stvarno bezobrazan.

- Mama sigurno ima nešto protiv nas dvojice, tata! Sinoć je pričala baki da sam isti kao ti.

• GLUMICA

- Teta, jeste li vi glumica?

- Nisam, dušo. A zašto pitaš?

- Pa, tata je rekao da ćemo imati pravu predstavu kad vi dodete.

MALI ADRESAR

MARIJA KAPLAR, 11 god.

Redovito idem na misu. Idem redovito i na vjeronauk. Volim slati kupone za nagradnu igru, ali još nisam izvučena. Rodena sam 1. VIII 1985.

Fruškogorska 31, 21420 Bač

DRAGI IGRAČI - DRAGI ZVONČIĆI I ZVONČICE!

Odgovor u prošlom kolu naše igre bio je VAZAM. Vaši su odgovori bili točni. **Bedževi za sudionike prošlog kola nalaze se kod vaših župnika.**

Zato su se našli i u ovom kolu ljudi dobre volje koji su za vas prikupili lijepu nagradu. Ovog puta je **obitelj Rudić Vranić sa Palića** darovala poklone za nagradnu igru. Bog ih blagoslovio!

U Maloj Bosni ova su djeca dobila nagrade:

1. **Mira Iličić**, Zmaj Jovina 3 Vajska
Molitvenik "Slava Božja"
2. **Veronika Varka**, Batinska 56 a, Sombor
Lančić s križem
3. **Ruža Ištvanov**, Braće Radić 156/3 Subotica
A. Kokić: "Srebrno klasje"
4. **Tomislav Bukvić**, Luke Perkovića 3, Subotica
Pribor za tehničko obrazovanje
5. **Dragan Muharem**, Crveni krst 8, Vajska
Digitron
6. **Ivan Obadov**, M. Gubca 1, Plavna
Komplet ukrasnih svijeća
7. **Ivan Topalić**, Bačka tvrđava 19, Bač
Velika slagalica
8. **Jelena Kulundžić**, I. Antunovića 65, Subotica
Metalofon

Najavljujemo da će se izvlačenje u idućem kolu obaviti na **ZLATNOJ HARFI u TAVANKUTU, na DUHOVE**. Dakle, djeco, čekajte nas, ali i kupone brzo šalјite na adresu: I. Milutinovića 52, 24000 Subotica.

KUPON ZVONIKA br. 19

Isus šalje Duha Svetoga:

- a) 10 dana nakon uskrsnuća
- b) 50 dana nakon uskrsnuća
- c) 40 dana nakon uskrsnuća

Ime i prezime: _____

Adresa: _____

_____

LJUBAV ME VODILA U BOLNICU KAZNENO-POPRAVNOG DOMA!

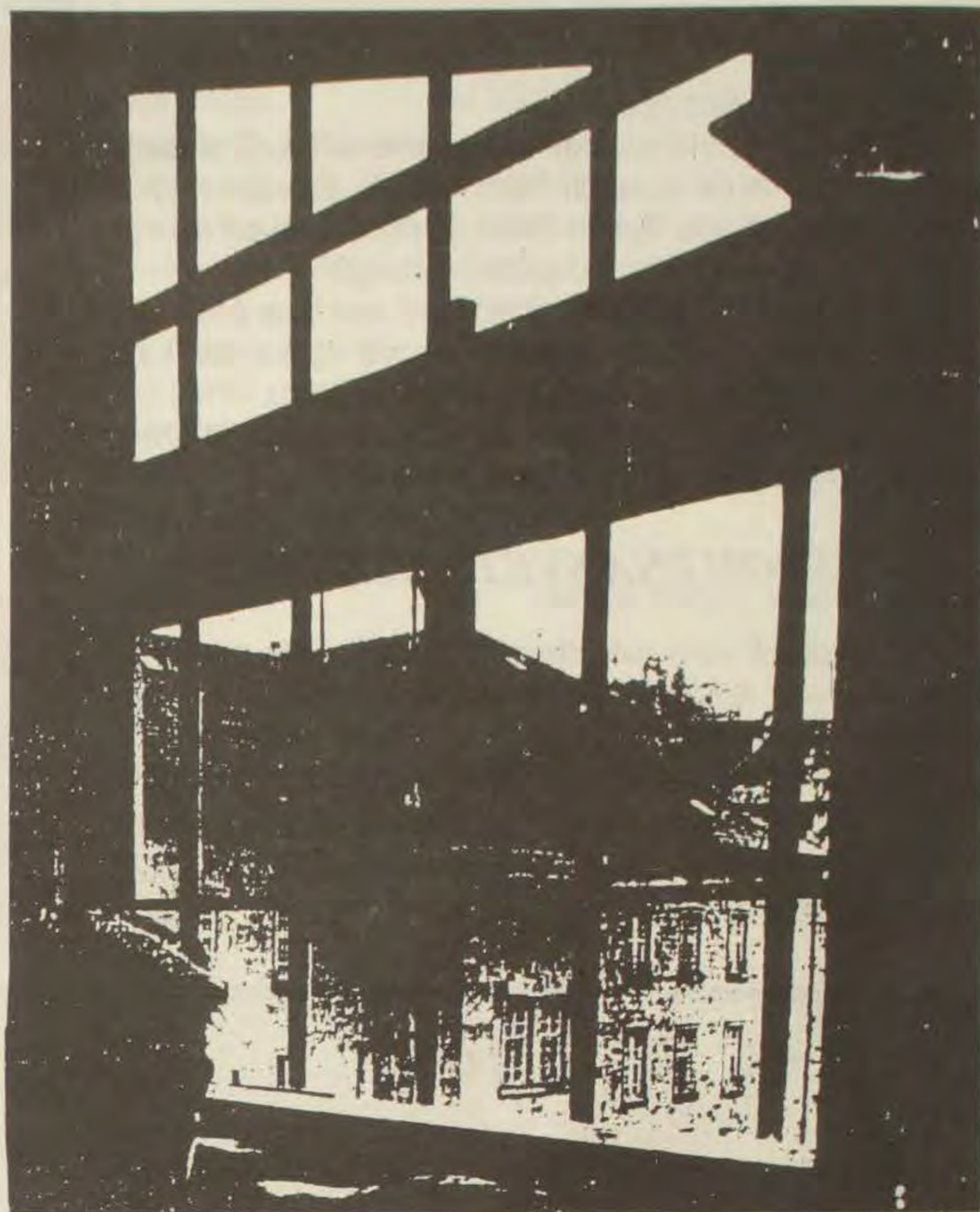
U jutarnjim satima stojim pred kapijom bolnice KPD-a, na susnježici s košarom u rukama. Ljudski čimbenik je negdje zatajio, jer se kapija ne otvara iako je vrijeme za otvaranje već prošlo. Na kapiju sam stigla druga po redu ali, kako ljudi pristižu, svi govore da su oni bili prvi, samo su se nekamo otišli skloniti od nevremena. Počinje prepirka, svađa. Svi hoće biti prvi. Tako sam od druge po redu skoro bila posljednja. Hladno mi je, noge i ruke mi zebu. "Bože, kako ću tolike stvari uzeti u ove promrzle ruke?!" Milicioner daje znak da možemo ulaziti. Dolazim na šalter prijaviti se za posjete. Policajac pita: "Tko ste Vi njoj?" Tko sam? Ne znam! "Pa, ja sam tetka Kaća," odgovorim. "Imate li stvari što ste joj donijeli?" Pogledaju stvari i, neke od njih koje su im bile privlačne, stavljaju na stranu uz nijemi dogovor: "Uzmi za sebe!" Srce mi se steže! Pa ja sam to donijela mojoj Ljubici. Ah, neka me samo puste da mogu s njom razgovarati. Toliko me molila u posljednjem pismu: "Draga Kaća, molim vas, volim vas, dođite, ja sam bolesna." Nisam joj javila da dolazim pa me možda neće pustiti da s njom razgovaram i bit će joj još teže.

Opet čekanje na razgovor, a podrumski beton hladan, sve nekako odiše hladnoćom, sivilom. Jedan mladić dođe k meni, pokazuje mi prstom: "Vidite onaj kat? To su oni koji su praznili tuđe džepove; a onaj drugi kat to su drogaši i bolesni; a onaj treći kat - ondje udaraju, samo udaraju; svi su šenuli. Ondje je strašno." Gledao je u jednom pravcu. Do nedavno je i sam bio stanovnik ove zgrade. Što je osjećao u duši, vidjelo mu se na licu. "Bože, kamo sam ja to došla? Zašto sam došla? Što je ona meni?", salijeću me neke crne misli. "Ta u mojoj sobi tako je toplo. Tko me tjerao da krenem na ovaj put i u ovo hladno vrijeme? Možda ipak nisam trebala doći! Takvih ima puno!"

Otvaraju se željezna vrata, policajac proziva, ulazimo u željeznu ogradu. "Ništa ne smete uneti unutra!" Pokušavam ući s tašnom u kojoj ima bonbona. "Ta, kako ću a da joj ništa ne pružim kada se susretnemo?! Vraća me natrag! "Ostavite sve napolju, rekao sam!" Krišom uzimam dva bonbona za moju Ljubicu. "Ta, nije ona moja, koliko se samo mučim zbog nje! Pa ipak joj moram nešto dati!" Sada se otvaraju vrata iznutra, ulaze stanovnici ovoga doma. Napeto pratim tko ulazi, srce mi ubrzano kuca. Pa, gdje je već? Evo, dolazi moja Ljubica! Zagrljaj i po koja suza klizi niz lice. "Kako si, Ljubice?" Vidim da bolje izgledaš od prošli put!" Oči su joj bistre, lice vedro i po neki osmjech na usnama. "Bože, hvala ti, samo kad si bolje!" Opet zagrljaj! "Moja jedina tetka Kaća, što bih ja bez vas?! Vas je Bog meni dao, da mi pomazete!"

Ruka u ruci. "Tako sam sretna što ste došli! O Bože, kad ću ja izići iz ovoga pakla?!" Hrabrim je ja: "Samo se ti liječi i slušaj liječnika! Svemu će jednom biti kraj." Kažem joj: "Moli se Bogu, jer samo On ti može pomoći!" "Ali ja ne znam moliti," tužno mi kaže. Tješim je: "Glavno je da ti vjeruješ u Boga. Sve ono što meni kažeš ili mi želiš kazati, reci Isusu! On te uvijek sluša i gleda. Znaš, On te jako voli. To moraš vjerovati! Isus te ljubi. Da, On te neizmjeno ljubi, pa zato sam i ja tu, jer te Isus ljubi!" Više ne osjećam hladnoću. Neka toplina mi obuzela srce. Ja sam sretna! Kako je lako biti sretan - samo se zaljubi u Isusa u bratu čovjeku!!!

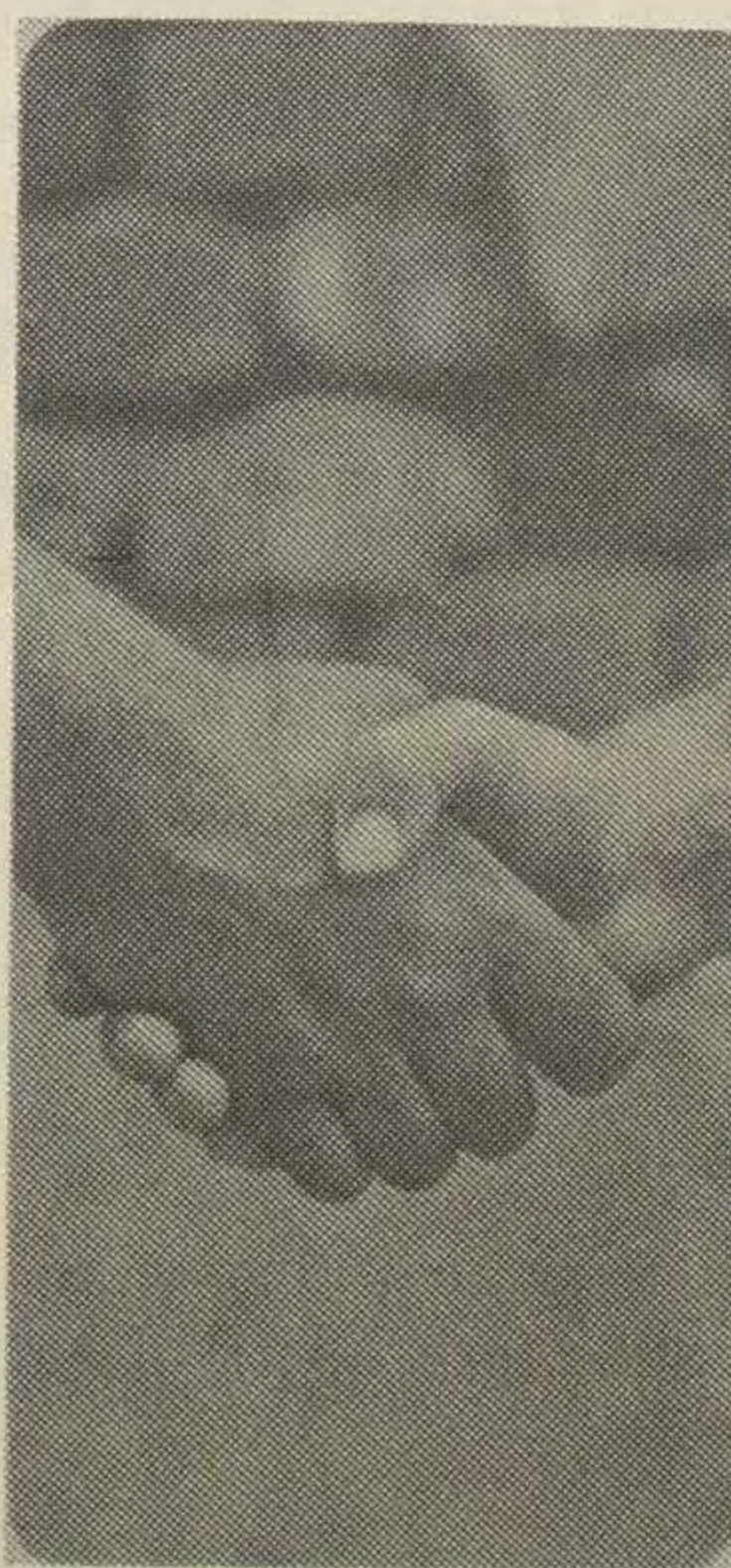
Kaća

PRUŽITE KRISTOV MIR JEDNI DRUGIMA

Nedavno sam bila u jednoj divnoj crkvi na misi za pokojnike i doživjela nešto što želim podijeliti s vama.

Kad svećenik šireći ruke kaže: "Mir Gospodnji bio vazda s vama!", narod odgovara: "I s duhom tvojim." Zatim kaže: "Pružite mir jedni drugima!". Ja sam se tada okrenula, jer ispred mene nikog nije bilo, i vidjela da iza mojih leđa stoji žena od sedamdesetak godina. Pružila sam joj ruku i

kazala: "Kristov mir!", a ona nije pružila ruku već je rekla: "Nisam ja od vaši." Vratila sam se na svoje mjesto ali onog momenta došla mi neka gorčina, bol u grudima a noge su mi počele klecati - ne mogu razumjeti da jedna starija žena i sama ne zna što to znači KRISTOV MIR koji nam je toliko potreban i koji samo Krist daje.

Zato vas lijepo molim da nađete malo prostora u našem cijenjenom "Zvoniku" i pišete o Kristovom miru, možda i ta žena-vjernica baš to pročita.

Unaprijed hvala!

N.N.

"Župa u tihom umiranju"

Već sam naslov ovoga članka, prije svega, zabrinjava, opominje, traži objašnjenja, postavlja pitanja... Uistinu, umire li tiho i neumitno vjerska zajednica u župi Bođani? Nikada broj vjernika nije bio manji. Uzročnika je više, a svi se oni u negativnom smislu odražavaju na budućnost ove velike obitelji.

Ratna zbivanja u prethodnoj Jugoslaviji razdvojila su mnoge obitelji i to na duže vrijeme, ostavljajući veoma male ili nikakve mogućnosti češćeg posjećivanja i komuniciranja. Raslojenošću obitelji uslijedila su migraciona kretanja stanovništva u želji homogeniziranja istih, napose iz područja koja gravitiraju blizini sukoba, ali i šire. Želja za svojom rodbinom pokrenula je dio stanovništava, a njihovim odlaskom u mnogome je umanjen broj župljana. No, Bog je dao svakom čovjeku razum i slobodnu volju da može sam odlučivati o svome životnom putu. Napokon, u svemu tome ohrabruje spoznaja o prestanku rata, o dolasku MIRA, o svjetlosti koja se nazire za sve narode, za sve ljude dobre volje. MIR, koji nema alternativu, stidljivo, ali sigurno vraća poljuljani optimizam, vraća nadu u bolje sutra. Već sada je to vidljivo u doista velikom sma-

njenju preseljavanja u odnosu na prethodne godine. Gledano s tog aspekta, budi se vjera kao stabilizirajući faktor u opstanku i razvitku stagnirajuće župe. Stoga, učimo se od Krista, jer u dijelu svoga poslanja i sam je bio veliki mironosac. Nudio je i nudi MIR srcu i duši, MIR čovjeku. Napokon, MIR u sebi nosi predispoziciju razvitka pojedinca, obitelji i cijelog društva. Možda bi se riječ MIR u pravopisu trebala pisati velikim slovom.

Staračka domaćinstva se pojavljuju kao drugi uzročnik, usko povezan s veoma malim natalitetom u našoj župi. Doista, tamo gdje je mali broj novorođene djece, mortalitet postaje pravi pokazatelj usporavanja razvitka društva, kao i samih vjerskih zajednica. Bez djece, bez mladeži, ne ide se u budućnost. Takva budućnost ne može biti ružičasta. I da se podsjetimo, niski natalitet vuče korijene mnogo godina unazad, nije on nova boljka. Naprotiv.

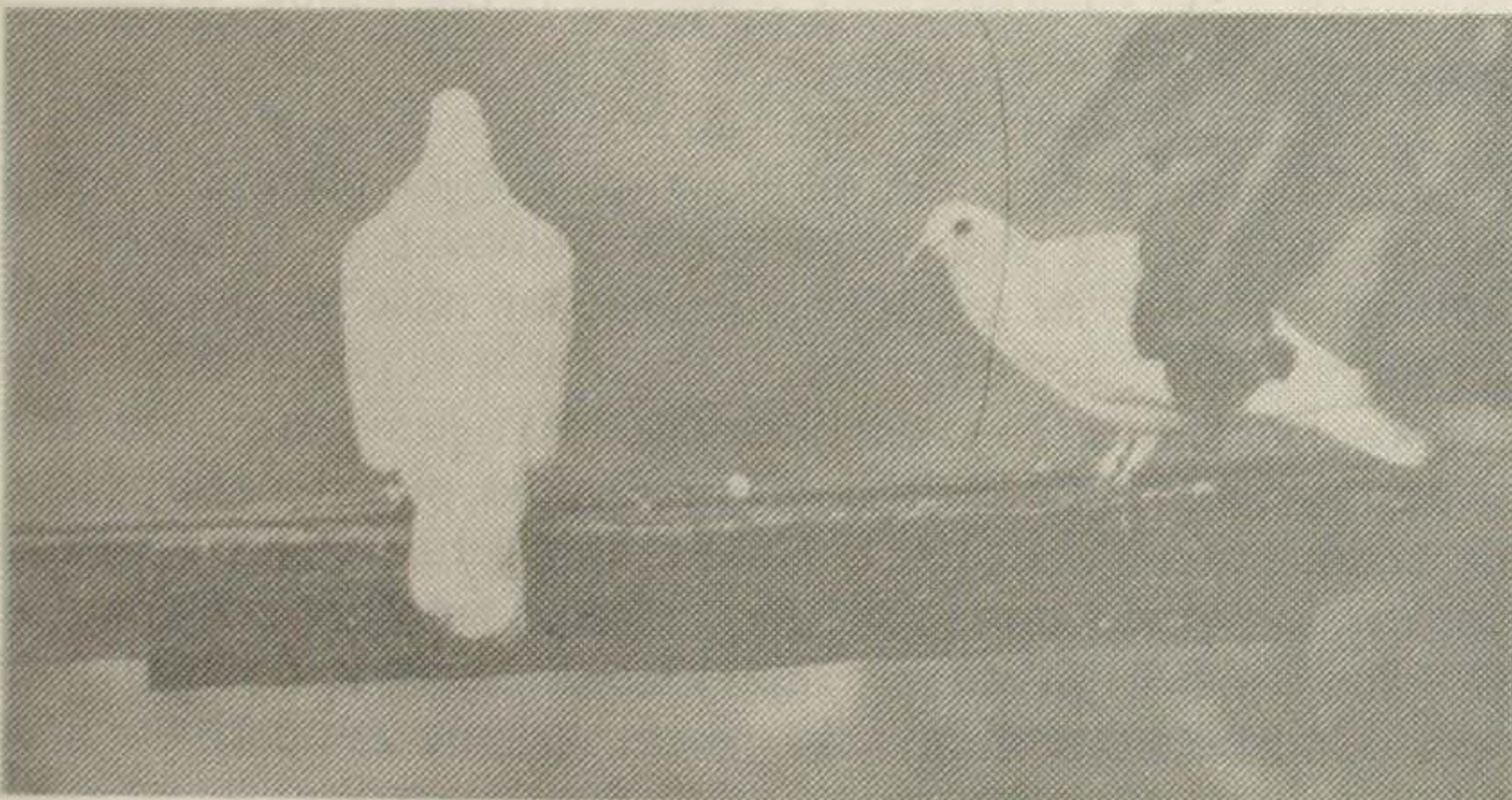
Crkva bez djece odiše prazninom koja opominje. A veoma dobro znamo koliko je Isus ljubio malene. Djeca nam moraju biti na prvom mjestu. Njihov odgoj mora početi u obitelji, jer u dobroj katoličkoj obitelji primaju se osnovna znanja o svojoj vjeri. Djeca su sklona imitiranju roditelja, pa ih zato animirajmo pravilnim usmjerenjem i primjerom kršćanskog života. Ukazujmo im na ljubav

prema bližnjemu, usadujmo u njih sve ono što ima istinske vrijednosti.

I kao treći uzročnik, koji doprinosi ovakvom stanju župe, sadržan je u pitanju koliko nas je vjernika a koliko kršćana? Da, koliko nas ima vjernika? Nije dovoljno deklarirati se kao kršćanin, kad u isto vrijeme to ne znači biti i vjernik. Vjernikom se ne postaje rođenjem, nego konstantnim upoznavanjem vjerskih istina, življenjem u vjeri, po zakonima sv. Crkve. U tome nam, između ostalog, mogu pomoći žarka molitva, redovito prisustvo svetoj misi, blagovanje Kristova tijela, krijeposan život, poniznost... Upitajmo se, dakle, jesmo li samo kršćani ili smo i kršćani i vjernici? Naći ćemo odgovor u svojoj iskrenosti. Kada o svemu ovome razmišljamo, ne zaboravimo da smo u godini kada nam župa slavi 140. obljetnicu posvećenja naše crkve, koja za zaštitnika ima sv. Iliju proroka!

Uzdajmo se u Gospodina, vruće molimo Njega da udahne život našoj vjerskoj zajednici, da smognemo snage ostati na Kristovom putu upravo tu gdje živimo. Budimo sigurni da nas Svevišnji Otac neće odbiti, jer svaki otac voli svoju djecu, a mi smo djeca samoga Boga.

"Meštar"

PRIJATELJ!

Kažu da je u znanosti navedeno 98 vrsta strahova. Za ovu prigodu nabrojat ću samo nekoliko. Agrofobija - strah od otvorenog prostora; klaustrofobija - strah od zatvorenog prostora; akrofobija - strah od visine. Postoje i jednostavni strahovi oko nas, kao što je strah od bolesti, smrti, od vlastite krivice, strah od neuspjeha, strah od neshvaćanja, strah da ćeš biti ostavljen od nekog tko ti mnogo znači. Nije li strah od gubitka prijatelja najteži?! (ovdje ne mislim na gubitak prilikom smrti). A oni se jako lako gube. Kako?

Često čujemo: "prijatelji smo i dalje, samo nek se drži podalje od mene". Vjerojatno je nešto zaškripjelo. Redovito škripa nastaje u nekoj izdaji ili nevjeri. Često su me prijatelji upozoravali prilikom povjeravanja da nikom ne kažem ono što su samo meni rekli. Vjerujte toga se i držim, jer znam da im taj razgovor mnogo znači. Divno je kad možeš nekom kome vjeruješ ispričati ono što nikom nisi, divno je kad je netko spreman zajedno s tobom ponijeti križ i olakšati ga, a to može samo pravi prijatelj. Grozno je kad bi taj "prijatelj" sve to neozbiljno shvatio i rekao to drugoj osobi. Tada bi križ tvojih muka tebi bio još teži, jer ono što je za tebe bilo tako tajanstveno i bolno za reći, sad je sredstvo zabave i ogovaranja za druge. Nije li taj križ pretežak za jednog izdanog čovjeka? Možda ćeš smoci hrabrosti pa ćeš mu i oprostiti, ali to više neće biti čovjek kojeg bi ti mogao zvati prijateljem. Uvijek će tu biti prisutan strah da će te opet izdati. Uvijek

će tu biti prisutna napetost koja će stvarati iz dana u dan nove probleme. Strah od izdaje može se suzbiti samo vjerom u ne-izdaju, vjerom da će me taj prijatelj ovaj put ozbiljno shvatiti. Nije li to pretežak zahtjev? - pitate se! Jeste! - odgovaram.

Sigurno ste čuli za ovu izreku: "Ako imaš prijatelja često ga posjećuj jer trnje i korov rastu putem kojim se ne korača!" Upravo je to ono na što bi svaki čovjek koji ima prijatelja trebao pripaziti. Uzmimo slučaj da su se dva prijatelja zakačila zbog sitnice, ustrajni su u svojoj tvrdoglavosti i ne popuštaju. Tako su ustrajali u tvrdoglavosti da ne shvaćaju da bi se to moglo riješiti jednim iskrenim i samokritičkim razgovorom. Ne budu li to riješili, uskoro će se između njih pojaviti oblik prezira i odbojnosti. Njihov put, koji je nekad bio prekriven cvijećem, bit će pun korova i trnja, a trnje zna dobro bosti i teško ga je sasjeci. Kad primjetite vi i vaš prijatelj kod nekih ljudi da im nije milo što ste stalno skupa i što ste neodvojivi, znajte da vam zavide, a kad to dođignete na konju ste.

Još bih nešto rekao za prijatelje pod navodnicima. Ti su vam najgori. Oni se uvijek slažu s tobom, uvijek klimaju glavom, a sutra upiru prstom u tebe i tvrde da si rekao i ono što nisi. I za sam kraj ovog mog članka jedna poučna priča, koja će vjerujem svima vama nešto reći.

Neka je ptičica od silne zime pala na zemlju pored jedne krave. Tu se sva ošamućena počela još više kočiti od zime. Dok je ptičica polako umirala, na ptičicu je pao kralj izmet. Toplina izmeta oporavila je ptičicu, tako da se već mogla mjeati. Uskoro se tu pojavio i jedan gadan mačak koji je počeo lizati ptičicu prekrivenu izmetom. Kad ju je već svu očistio lizanjem, ptičica je pomislila da je spašena. Čak je mislila zahvaliti mačoru na ljubaznosti i brizi. Kad odjednom, mačor je ščepa, i bez imalo truda proždere je u tri zalogaja. Tužna priča, zar ne!?

A što si ti, Željko, ovim htio reći? - pitate se!

Ne znači da vam je onaj koji vas ponekad kritizira, koji vas ponekad ruži, koji se ponekad i ne slaže s vama - neprijatelj, a također da vam je onaj koji vas stalno liže prijatelj.

Prijatelj je najljepši i najvredniji dar. Sve možeš izdržati i svemu odoljeti ako imaš prijatelja. Pa i onda kad on ne može ništa više nego primiti te za ruku i reći samo jednu riječ. Prijatelj je najjača utjeha u svakoj nevolji.

ŽELJKO ŠIPEK

ŠTO UOPĆE ZNAČI "STRAH BOŽJI"?

- *Kao kum bio sam na jednom pripremnom susretu za krizmanje. Svećenik je govorio o darovima Duha i spomenuo kao dar Duha "Strah Božji", ali nije protumačio šta to znači. Kakvog smisla ima strašiti se Boga koji je naš nebeski Otac? Šta uopće znači taj "strah Božji"? Zar ne bi trebalo pouzdavati se u Boga, a ne strašiti se Boga? Pitao sam svoje kumče ali ni on nije znao što to znači. I ja sam išao nekad na vjeronauk ali o tom nisam ništa čuo ili sam možda zaboravio. Stid me je pitati pa se neću potpisati.*

Nismo dužni odgovarati na nepotpisana pisma, ali jer slična pitanja postavljaju mnogi naši vjernici, pa i oni praktični, osvrnut ćemo se na Vaše pitanje.

Uvjereni smo da je kateheta ili sam svećenik o tom govorio tokom vjeronauka i duge pripreme za krizmanje, ali Vaše kumče ili nije pazilo na vjeronuku ili je to zaboravilo. I Vi ste, izgleda, zaboravili što ste nekad učili. Pa, to je tako davno bilo! O tom se sigurno govori na vjeronauku, osobito tokom pripremanja za potvrdu (krizmu), a također za blagdan Duhova ili drugim prilikama u crkvi. Vjerojatno je svećenik smatrao to dovoljno poznatim pa nije ponavljao ono što krizmanici već znaju. Ali, eto, nikad nećemo biti dovoljno pozorni i nikad dovoljno informirani, posebno ako ne idemo u crkvu i ne čitamo katolički tisak. No, dobro bi bilo i katekizam uvijek ponovno prelistavati i čitati ga kako bismo svi bili dobro upućeni vjernici o sadržaju naše svete vjere. Ne možemo, doduše, svi postati pravi majstori vjere, ali možemo biti naučnici (učenici) koji će kad postanu roditelji biti svojoj djeci prvi učitelji i svjedoci vjere.

Dobro ste spomenuli da među darovima Duha Svetoga, što ih naši mladi primaju na krizmanju, postoji i dar "Straha Božjega". Sedam je darova Duha Svetoga: mudrost, razum, savjet, znanje, jakost, pobožnost i strah Božji. Sve su to duhovni darovi koji nam se daju po sakramentu potvrde. To su zapravo natprirodni, nadnaravni darovi Božji koji su nam potrebni i u sadašnjem vremenu i za postizanje vječnoga života. Po svom rođenju primili smo prirodne darove: oči da gledamo, uši da slušamo, pamet da mislimo, život da ga dostojno čovjeka živimo. Ali ti darovi Božji, što ih nazivamo sposobnostima ili talentima, služe nam i za postizanje vječnosti. Ipak, čovjek samim svojim talentima ne može postići život vječni, život u Bogu. Čovjeku je potrebna posebna Božja pomoć ili milost, koja će oplemeniti ljudske čine i uzdići čovjeka do samoga Boga. To je nazasluženi dar Božji koji on bogato dijeli upravo po sakramentima, a na poseban način po krizmi.

Dakle, i prirodni i nadprirodni Božji darovi imaju svoje porijeklo od Boga i služe u korist čovjeka. Ipak, nadprirodni darovi nadvisuju prirodne kao što nebo nadvisuje zemlju!

"POMISLI, ČOVJEČE. KAKO TE JE BOG DIVNO OBDARIO: U TIJEU TE STVORIO I OBLIKOVAO NA SLIKU SVOGA SINA. A U DUŠI NA SVOGA DUHA!"

(Sv. Franjo Asiški)

Međutim, ako bismo sad pokušali anketirati najšire slojeve vjernika da nam odgovore na pitanje: Koji su darovi važniji - prirodni ili nadprirodni - bili bismo zabezegnuti odgovorima! Naime, većina bi odgovorila da su prirodni Božji darovi važniji jer su oni korisniji za postizavanje ovozemaljskih ciljeva i boljega života! To je donekle točno u slučaju da je naš život ograničen vremenom od rođenja do smrti. "Ali naša je prava domovina na nebesima!" (Fil 3,20). Naša sudbina nije životinjska, nego ljudska. Stvoreni smo na sliku Božju i sudbina nam je u vječnosti, u Bogu. Naše čovještvo se uzdiže do nebesa, do Boga! Time se ne umanjuju ovozemaljske vrijednosti već dobivaju svoju konačnu vrijednost i postižu svoju vječnu svrhu. I ovozemaljski i vječni život darovi su dobroga Boga koje nam daje da budemo dionici i "ovozemaljske gozbe" i one vječne, u Bogu.

Ipak, naša vjera naglašava da su nadprirodni Božji darovi daleko važniji od prirodnih. Prirodni darovi imaju svoju vrijednost dok živimo ovdje na zemlji. Kad dođe smrt, prestaju važiti za nas, a ne možemo ih ni drugima darovati. Dok prirodni darovi prestaju smrću, nadprirodni nose čovjeka u vječnost, k Bogu. Ali, ne samo da vrijede u vječnosti. Oni daju snagu čovjeku u sadašnjosti: "Čudoredni

život kršćana podržavaju darovi Duha Svetoga." (KKC 1830) Tako čovjek već na zemlji može živjeti kao dobar čovjek i kao dijete Božje koje kliče: "Duh tvoj dobar nek me po ravnu putu vodi!" (Ps 143,10).

Dakle, nadprirodni darovi Božji pomažu nam već u ovom životu da možemo s Bogom uvijek komunicirati i dobro činiti. Plodovi Duha su veliki: radost, mir, ljubav, uslužnost, strpljivost, velikodušnost, dobrotu, vjernost, blagost, uzdržljivost i čistoća. Ti plodovi dovode do čovjekovog savršenstva kao što su to sveci pokazali; oni čovjeka vode do savršene ljubavi i sigurnog spasenja.

Svaki od 7 darova Duha Svetoga vrijedi više od svih prirodnih zajedno, gledajući iz perspektive vjere i vječnosti. Ovaj put nećemo govoriti o svim darovima već samo o "strahu Božjem", što je i problem u Vašem pitanju.

Na prvi pogled čudno zvuči da se valja bojati Boga! Ali, zar niste čuli da se za nekoga kaže: "Taj se ne boji ni Boga ni ljudi!"

Bog jeste naš nebeski Otac, ali on zna i kažnjavati. Ne samo zbog toga što je sama pravednost, nego i zbog toga što želi grešnika privesti na pravi put. Međutim, strah od Božje kazne ili pakla nije još dar "straha Božjega" iako Sveto pismo veli: "Strah Božji je početak mudrosti!" (Posl 1,7). Potrebno je također imati respekta prema Bogu koji je sve stvorio i koji je gospodar neba i zemlje. Iz poštovanja prema Bogu - strašimo se da ga ne uvrijedimo.

Idući još dalje doći ćemo do prvoga razloga "straha Božjega": to je naša ljubav prema njemu! Ne vrijedamo ga i plašimo se uvrijediti ga, ne zbog kazne, već jer ga ljubimo sinovskom ljubavlju, jer ga ljubimo nadasve, jer je On najviše vrijedan naše ljubavi. Plašimo se da ga uvrijedimo jer je On sve naše: sadašnjost i budućnost, ovovremenost i vječnost! On je sva ljubav naša! To je sv. Augustin otprilike ovako izrazio: Bojim se da Bog, ljubav moja, pored mene prolazi, jer ne znam hoće li opet naići! Naime, ima jedna velika opasnost da zaokupljeni poslovima i životnim brigama smetnemo s uma što sve Bog čini u našem životu i što nam kroz događaje i po svojoj riječi želi reći, odnosno što nam po sakramentu krizme želi dati. On hoće da imamo život i da ga imamo u izobilju!

Prorok Ilija je doživio kako Bog uz nas "prolazi": Ne kao oluja, potres, vatra, već tiho kao lahor povjetarca (Kr 1). Bog ne čini uvijek čuda niti čini nasilje nad našom slobodnom voljom, pa ni onda kad ga ne slušamo ili ignoriramo. Ali ga se onda odričemo.

Naši krizmanici i kumovi, zajedno sa cijelom zajednicom vjernika, trebaju željeti i tražiti darove Duha Svetoga, pa i dar "straha Božjega". Inače bi krizmanje bilo jedan lijepi običaj ili još gore - nedaj Bože - svetogrđe! To bi se dogodilo kad bi krizmanik išao na krizmanje samo zbog nekog ovozemaljskog dara što ga kumovi tom prigodom darivaju.

Sakramenat potvrde je sakramenat kršćanske zrelosti, odnosno bar početak te zrelosti. Takav početak zahtijeva nastavak kršćanskog življenja i prakse. Bez toga nema smisla ići na krizmanje! To bi bio uzaludni "prolazak" ljubljenog Boga! Zato sav vjerni puk neka usrdno moli zajedno s krizmanicima i kumovima:

*Dodi Duše Presvete,
Sa neba nas posjeti
Zrakom svoje milosti!
Svim što vjeru imaju,
Sto se u te ufaju
Sedam svojih dara daj!
Daj nam krepost zaslužnu
I smrt lijepu, blaženu,
Daj vjekovit svima raj! Amen. Aleluja!*

ANTUN MILOŠ, Žednik

In memoriam

TONA KUJUNDŽIĆ
(2.X 1914 - 3.IV 1996)

Poslije duge i teške bolesti 3. travnja (aprila) ove godine preminula je u subotičkoj gradskoj bolnici Tona Kujundžić, naša zaslužna kulturna radnica i pjesnikinja.

Sahranjena je na Veliki petak, 5. travnja u obiteljsku grobnicu na subotičkom Bajskom groblju. Sprovod je vodio biskup Ivan Pézses uz prisustvo svećenika, časnih sestara, brojne rodbine i prijatelja. Pred Peić kapelom od pokojnice se oprostio župnik vlč. Bela Stantić vrlo lijepim prikazom njenoga života. Ista-

kao je da je teta Tona svojom žrtvom i molitvom pratila sve potrebe župe i za nju izmolila mnoge milosti.

Kod groba je Bela Gabrić održao oproštajni govor ističući društveni rad naše drage pokojnice.

Kao Tonin život, tako je i njezina smrt velika i lijepa slikovitost. Kad je završen Isusov križni put, završen je i njezin životni križni put.

Rodila se daleke 1914. godine na salašu na Pavlovcu u obitelji Ilije Kujundžić i Marije r. Tikvicki trinaest dana poslije smrti svoga oca, koji je umro u ratu na istočnom frontu u Galiciji.

Udova Marija se 1924. godine sa svoje četiri kćeri preselila u Suboticu, u svoju kuću (Gajeva 26).

Tona se vrlo brzo uključila u društveni život pa je 1931. godine postala članica Križarskog sestrinstva "Bunjevka", a 1935. je izabrana za predsjednicu u toj organizaciji. Na toj dužnosti ostala je do kraja II svjetskog rata.

Tako se našla u središtu kulturnog i duhovnog života katoličkih društava i organizacija u Subotici i u Bačkoj, gdje se isticala svojim zalaganjem i poletom.

Iznenada, 1937. godine razboljela se od najtežeg oblika reumatizma i trpjela je velike bolove u cijelom tijelu.

Tako je počeo Tonin novi apostolat. To je bio apostolat žrtve i molitve. Sve svoje bolesti i boli primila je kao Božji dar s molbom da nikada ne izgubi strpljivost i hrabrost u patnji. Uvijek je željela svoje boli trpjeti, a da drugima ne bude na teret.

Sve svoje patnje stavila je na žrtvenik u molbi Svevišnjem za potrebe i pomoć našoj Crkvi i našem narodu kojeg je uvijek u srcu nosila i sve njegove nevolje osjećala.

S velikom je pažnjom i ljubavlju teta Tona pratila sva kulturna zbivanja i duhovna kretanja. Željela je dati svoj doprinos, a to je učinila svojim pjesmama kojima je pozdravljala jubileje u našoj povijesti, naše vođe i velikane duha.

Iskrenom molitvom pratila je sve potrebe mjesne Crkve, koja je u ovom materijalističkom vremenu često ranjena.

Sjećajući se naše drage pokojnice, obraćamo joj se s posebnom željom da moli Krista Kralja, kojem je u životu služila, da našem narodu pošalje svećenike, redovnike i redovnice da budu pastiri - jer ako nema pastira, stado će se razbježati i nestati. To nam je najveća molitva.

Bela Gabrić

ZAHVALA

Kršćanski umrijeti velika je milost.

Zahvaljujem Bogu za tu milost u smrti moje predrage sestre ANTONIJE KUJUNDŽIĆ. Upravo u svetim danima Velikog Tjedna ona je, nakon teških patnja, umrla i ukopana s Kristom raspetim i pokopanim na Veliki Petak. I tako je pošla u susret Kristu uskrsлом i proslavljenom.

Zahvaljujem svim svećenicima, na čelu s našim dragim Nadpastirom Preuzv. g. Ivanom Pézsesom, što su došli ispratiti njezino ispačeno tijelo na privremeni počinak u krilu sestrice zemlje, gdje će sa svim vjernima čekati "uskrsnuće tijela", ili su se spomenuli njezine duše u molitvi i sv. misnoj Žrtvi...

Zahvaljujem svim redovnicama našega grada, osobito mojoj dragoj redovničkoj zajednici sestara NAŠE GOSPE koje su pune razumijevanja sa mnom proživljavale muke posljednjih dana i smrt predrage mi sestre Tonke...

Zahvaljujem nadasve našoj dragoj rodbini na suosjećanju i pomoći; također svim dragim prijateljima, susjedima i znancima kao i ostalim plemenitim ljudima koji su mi iskazali ljubav i na Veliki Petak sudjelovali na Toninom sprovodu...

Hvala našem revnom g. župniku, vlč. Beli Stantiću na dirljivom nadgrobnom slovu i g. prof. Beli Gabriću na sažetom prikazu Tonina LIKA. Hvala vlč. Lazi Krmpotiću što mi je poslao opis moje sestre Tonke kao vjernice, katoličke djelatnice i velike patnice...

Svima hvala na molitvama i sućuti, kao i na cvijeću!

Moja sestra je sve ljude iskreno voljela, a svećenike veoma cijenila; stoga vjerujem da se i njezina duša pridružuje ovoj mojoj zahvali.

Neka milosrdni Bog po zagovoru Presvete Djevice čim prije uvede našu dragu TONU u svoj vječni MIR!

Na osminu pokopa 1996.

s. M. Anđelina Kujundžić

31. svibnja ove godine navršava se godinu dana od kako nas je napustila i preselila se u vječnost naša draga i nezaboravljena supruga, draga mama, svekrva, baka i prabaka

JOZA MIKOVIĆ rođ. Crnković

1. lipnja u 7 sati u crkvi Sv. Roka okupit ćemo se na svetu misu i moliti se za njezinu dušu.

Njezini najmiliji

Prošlo je šest tužnih nedjelja kako nas je napustila nikad prežaljena kćerka, draga sestra, zaova i tetka

KATARINA VUKOV
(1938-1996)

Sveta misa na šest nedjelja bit će u crkvi Sv. Roka, u subotu 18. 05. 1996. u 8 sati.

S ljubavlju i žarko ćemo moliti da joj Gospodin podari vječni mir i vječnu radost.

Njezini najmiliji: tata **BELA**, braća **ANTUN** i **BLAŠKO** s obiteljima, snaje **MARICA** i **KLARA** s djecom, kao i ostala mnogobrojna rodbina, prijatelji, komšije i poznanici.

Dana 31. 03. 1996. godine poslije duge i teške bolesti preminula je naša, nikad prežaljena mama, majka i pramajka

MARIJA BABIĆ rođ. Vidaković
(1919 - 1996)

Sveta misa zadušnica bit će 1. 06. 1996. u 7,30 sati u crkvi Isusova uskrsnuća.

Iskreno i duboko ožalošćeni: kćerke **MARICA** i **LOZIKA**; unučad **IVAN** sa suprugom **KSENIJOM**, **MIRJANA** sa suprugom **GAVROM**, **STEVO** sa suprugom **NATAŠOM**, praunučad: **TAMARA**, **MEDEJA**, **IVANA**, **JOSIP** i **INES**. Našoj boli pridružuje se mnogobrojna rodbina, prijatelji, komšije i poznanici.

Dragi i poštovani velečasni Andrija!

Subotičku Danicu za 1996. godinu primih u redu. "Zvonik" dolazi u redu, neoštećen i redovito. Uvijek predstavlja novu radost, novo osvježenje i nove nade. Bog blagoslovio i Vas i Vaše tako hrabro i plemenito djelo! Nisam Vas nikako zaboravio!

Prof. Željko Jež, Zagreb

Poštovani vlč. Andrija!

Ugodno ste me iznenadili i razveselili časopisom "Zvonik". Čestitam od srca! Pun je divnih sadržaja! Sjeća me onih godina (28) provedenih u Vašoj biskupiji u Vrbasu! Vrlo sam Vam zahvalna! Bog neka Vam naplati i nagradi Vas svakim dobrom, jakošću i snagom da možete i dalje s ljubavlju raditi za svoj narod u tom smislu!

Sa zahvalnošću Vas poštuje i pozdravlja
s. M. Cecilija iz Oriovca

Subotica

**PROMOCIJA
"SLAVA BOŽJE"**

U gradskoj Biblioteci u Subotici,
13.05.1996. godine u 19 sati
bit će svečana promocija

**novog KATOLIČKOG MOLITVENIKA
"SLAVA BOŽJA".**

O molitveniku će govoriti

Tomislav Žigmanov, Katarina Čeliković
i sastavljač molitvenika preč. Stjepan Beretić,
biskupijski vikar za pastoral i katedralni župnik.

Jedinstven je to događaj
za SUBOTIČKU BISKUPIJU!

Srdačno Vas očekujemo na ovoj promociji!

Subotica

SUSRET BRAČNIH PAROVA

u župi sv. Roka

17.05.1996. u 20,30 sati

Tema: DAROVI I PLODOVI DUHA SVETOGA

Gost večeri: preč. Andrija Kopilović

NOVO: možete doći s djecom. Naši mladi će paziti na njih i igrati se s njima u prostorijama župe.

Subotica

OTVORENI RAZGOVORI

u crkvi sv. Roka

druge srijede u mjesecu u 19 sati
(08.05. 1996)

Sadržaj: **SUSTAVNO IZLAGANJE KATEKIZMA
KATOLIČKE CRKVE**

U drugom dijelu: **ODGOVORI NA PITANJA**
(usmena i pismena. Kutija za pitanja nalazi se u predvorju
crkve)

Tavankut

ZLATNA HARFA '96.

Na DUHOVE, 26.05. 1996. godine u 15,30 sati.

Nastupa 10 DJEČJIH ZBOROVA.

Na Duhove: Svi u Tavankutd

**SLUŠAJTE
RADIO VATIKAN**

Svakog dana u 19 sati emisija
na hrvatskom jeziku.

Ista emisija ponavlja se **ujutro u 5 sati.**

Na radio valovima

FM Mhz 93,3 ili kHz 1530 CD ili 3945/6245

SLUŠAJTE RADIO SUBOTICU
VJERSKA EMISIJA NA HRVATSKOM JEZIKU
svakog četvrtka u 19 sati

NOVO NOVO NOVO NOVO NOVO

U PRODAJI

molitvenik "**SLAVA BOŽJA**"

Narudžbe prima Uredništvo "Zvonika"

cijena: 40 din

BUNARIĆ

Svake prve subote do mjeseca rujna uključno
SVETA MISA za HODOČASNIKE u 9 sati
Od 8,30 prilika za svetu ispovijed